

פנימי

ליוצא למלחמת בית דוד

החזיון

ימות המשיח, עש"ק דברים [חזון] | גליון עשרים ושמונה

נ ק ו ד ת מ ל כ ו ת

ובמיוחד, שכבר היתה הצעקה דבני ישראל "עד מתי", וחסרה רק הבקשה והתזכורת והתביעה האחרונה ("די לעצט בקשה און דערמאנונג") של בני ישראל - הרי הקב"ה מביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה, שנקראת כך כיון שהיא השלימות האמיתית של אמיתית השלימות...

וכאמור, ע"י הצעקה ד"עד מתי" - ועד מתי צריכים עוד לצעוק "עד מתי"?! - זוכים לגאולה השלימה תיכף ומיד ממש, דאע"פ שנמצאים בגלות של חסד ו"מלכות של חסד" - הרי מקומו האמיתי של כאו"א מבני ישראל הוא כשהוא "סמוך על שולחן אביו", ענין המזבח והקרבת כפי שהיו לעתיד לבא בבית המקדש - וכידוע שאפילו בזמן הגלות "שולחנו של אדם מכפר עליו" כמזבח בזמן שבית המקדש קיים.

משיחת ע"פ דברים - שבת חזון - תשעה באב (נדחה) ה'תנש"א - דברי משיח ה'תנש"א ח"ה ע' 23

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

נקודות הזמן, בכל מקום ואצל כל אדם ואדם, ולכן חוזר אותם תמיד ובפני כולם.

'החוזר'. אולי זהו המונח החסידי שיתן לנו תפיסה במשפיע הגה"ח ר' לוי יצחק. בעצם זה היה כל אופן עבודתו הן בעבודה שבלב והתקשרות, הן בין אדם לחבירו ובמיוחד בלימודו ובשיעוריו. הרב גינזבורג היה 'חוזר' לא רק בחזרת השיחות (דבר שכידוע היה אחד מעיקרי עניניו בפרט בסוף שנות הלמד"ם והממ"ם וכבר נודע שמשפיעו הנודע הרה"ח הרה"ת וכו' ר' מענדל ע"ה כינהו 'החוזר'), אלא גם 'חוזר' על תפילתו באותיותיה מידי יום ביומו, 'חוזר' על סיפוריו בהתוועדויות לא חסר ולא יתיר, 'חוזר' ומפרסם את בשורת הגאולה, 'חוזר' על שיעורי התניא שלו שוב ושוב כאשר בכל סיום פרק מ'פניני התניא' 'חוזר' שוב ושוב על בשורת הגאולה והקשר שלה עם פרק התניא הנוכחי, 'חוזר' את שיחות ה'דבר מלכות' שוב ושוב, 'עודד והוא העיקר' 'חוזר' על האמת הנצחית בחייו הנצחיים של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

בדרך אפשר בלבד אולי המונח שטבעו רבותינו נשיאנו - 'חוזר' העוסק בהשכלה של חסידות, הוא- הוא המונח 'בינוני' שהטביע וחדש אדמו"ר הזקן בעבודת ה' של חסידות. גם ה'בינוני' לא מחדש ולא מסתפק בהישג רוחני, אלא מידי יום ומידי שעה אף הוא 'חוזר' על אותה עבודה בלי להוסיף 'ציור' מעצמו. ובשניהם היה לרלוי"צ ע"ה - 'חוש' בתמידות.

אולם מרוב הדגש של הרב גינזבורג להיות בכל מהותו 'חוזר', לא היה ניכר לפעמים כי גם את חלקו השני של התפקיד - 'להסביר' היה מקפיד בהקפדה יתירה ובמיוחד דווקא בענינים כאלו שהיה צורך ב'חזרת' העם (ואולי גם תפקיד זה ב'חוזר' נעוץ ב'שמו אשר יקראו לו' - 'אור החוזר'), דווקא בענינים שאצל הרבי מלך המשיח שליט"א פעמים היו בדרך אפשר, הרי אצל 'החוזר' ר' לוי יצחק היו בוודאות גמורה, כאשר בראשם חיותו ועקשנותו ומסירותו בכל הקשור

"חוזר הוא שם המושאל לאיש בעל כשרון תפסן מהיר, שפה ברורה ולשון צח. ועבודתו היתה לאחר שגמר כ"ק רבינו אמירת התורה והלך לו, עלה החוזר על הבימה ויחזור את תורת רבינו דברים כהויתן מילה במילה.

וככה היה חוזר את תורת רבינו - בלשון הרב - כמה פעמים בזה אחר זה עד אשר השומעים קלטו את דברי התורה - איש כפי יכולתו - מהם שקלטו את כל התורה שאמר רבינו ומהם שקלטו רק מחציתה ומהם אשר אפילו אחרי רוב השתדלות לא יכלו לקבל רק שלישי ורביעי.

וככה נשנה הדבר בכל יום ויום במשך השבוע, שהיה החוזר שונה לפני השומעים פעמיים ושליש בכל יום את התורה שאמר רבינו ברבים בשבת העברה. וכאשר נקלט המאמר היטב במוחם אז התחיל החוזר לבאר ולהסביר - איש לפי מעלתו וידיעתו - את הענינים שנאמרו בהתורה"

(כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ - 'דברי ימי החוזרים' - נשלח "קיץ צ"ט. לאחד מחתניו")

שלש נקודות מדגיש כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ בתפקיד 'החוזר', נקודות המשתקפות בדיוק ב'שמו אשר יקראו לו' - 'החוזר'. א. היצמדות. תפקיד החוזר הוא להישמר ולדייק ב'אותיות הרב' ורק 'לחזור' עליהם; ב. תמידיות. המונח 'חוזר' הוא 'לחזור' על אותה פעולה פעמים רבות; ג. פרסום. לימוד בפני רבים ושיתופם בשמיעת הדברים.

רק כאשר שלושת הביטויים הללו מתממשים, באה פעולה חדשה אצל החוזר והיא 'הסברה'.

ואולי שלש נקודות אלו חד הם - מכוח הדקדוק ב'דברי הרב' בלבד, הרי הדברים כה אמיתיים ובלתי משתנים ולכן הם חוזרים וממשיכים בלי שינוי בכל

לקבלת המלכות על ידי העם דווקא!

הרב גינזבורג), לעמול על ההתנהגות החסידותית-גאולתית בפנימיה ובחיי החברה החסידיים.

ועוד והוא כל הנקודה: ללא הפסק כלל.

אותיות המחשבה - א'

"א פלא הכי אינו מובן כלל וכלל... און רח"ל ס'איז דאך רעכט אז היינט ביי נאכט... און ס'איז רעכט אז אויך מארגן זאל נאך ניט... און איבערמארגן..." (כ"ח ניסן תנש"א). "איז אינגאנצן ניט פארשטאנדיק וואס האט דא געטראפן... און ניטא בא וועמען צו פרעגן די שאלות... און אזוי גייט דורך נאך א טאג און נאך א טאג, און נאך א וואך און נאך א וואך, און נאך א רגע און נאך א רגע!... ס'איז ניטא די גאולה האמיתית והשלמה בפשטות!... ס'איז ניטא די גאולה האמיתית והשלמה בפועל!" (סיום השבעה למרת לאפיין - ט' אדר"ר תשנ"ב). "ניטא קיין הסברה, קיין אחיזה ניט, א איד זאל זיין אין גלות... דער אויבערשטער האט גיוואלט אז מ'זאל שרייען באמיתיות... אליך... קוינו כל היום..." (הושענא רבה תשד"מ).

אותיות המחשבה - ב'

"טיהר רבי ישמעאל עצמו והזכיר את השם בסלודים... כי שמעתי מאחורי הפרגוד כי בזאת אתם נלכדים... אי הלשון הממהרת להורות אמרי שפר... שרפי מעלה צעקו במרה... רעדה תאחזו כל שומע שמוע, ותזל כל עין דמוע" (מוסף ליו"כ). "הס מלהרהר. כך עלה במחשבה" (הערות ומ"מ לש"פ ויחי תנש"א).

אותיות המחשבה - ג'

"איך פייפעט אויף דיר יצר הרע... אתה רוצה להפיל אותי בעצבות!?!... נאך פריילעכער און נאך פריילעכער!" (הרב גינזבורג. הקדמה ל'משיח עכשיו' ח"ג). "אי אפשר לי בשעה זו ואינני רשאי לחשוב מחשבות הפועלות נמיכות הרוח, כאן אין מקום לעצבות ושפלות, המקום והזמן דורשים חסדי השי"ת ועזרתו באמיצת הלב והגבהת הרוח... (אותיות המחשבה) אבא... אבא קדישא....." (רשימת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ - יומן המאסר). "ודאי וודאי ללא כל ספק וספק ספיקא שכבר הגיע זמן הגאולה" (כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - ש"פ בלק תנש"א).

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

זו אחת הפרשיות של 'הצמצום גופא יאיר' שהרב גינזבורג היה לו קאך מיוחד בהשכלה ובעבודה של הענין [ראה ש"פ חיי שרה תשמ"ז בסופה בקשר עם הערה יח"י שנדפסה בקונטרס כ' מרחשון תשמ"ז]. מאז ז"ך אד"ר תשנ"ב הוא לקח על עצמו עם כל העצם הבלתי מתפשר ומשתנה את אותה אמת אלוקית ולא פסק מלחזור עליה, וזאת גם כאשר כל 'מערכות החזרות' הפסיקו לפעול, הוא המשיך וביתר שאת 'לחזור' באור החזר על האמת מלמטה למעלה, שדווקא עכשיו הכוחות עצמיים יותר ולכן הם נצחיים.

(התוועדות שבת לפני ז"ך אד"ר השנה בישיבה היתה מזעזעת. באופן יוצא דופן לגמרי לקח מיוזמתו הרבה משקה וממש צרח עם דמעות ודפק על השולחן בכל הכוח את אותם משפטים שוב ושוב "דווקא מתוך החושך, דווקא כשאין 'שידורים', אתם יודעים מה זה שאין 'שידורים'!? תמימים - אין 'שידורים'!, בלי 'חזרות', בלי שרואים ושומעים כלום כלום. - דווקא שם נמצא העצם! דווקא שם הרבי יותר חי, יותר בריא, יותר אקטיבי! דווקא החושך עצמו מגלה עצמות! לא מתפעלים מהחושך אבל רוצים שהוא כבר יפסיק" והמסקנה היתה: "תמימים תצעקו בתפילה לה' שהמצב הזה יפסיק כבר! תתפללו עם המנין, תכוונו במילים של התפילה, זה תוכן הזעקה של 'יחי אדוננו', זה הבקשות בתפילה לחזרת מלכות בית דוד. תמימים, תתפללו מילה במילה!").

תמימים, 'אתם ראייתם!' הרב גינזבורג הוא האחרון שמוכן שיעסקו בו כענין בפני עצמו, כל עניינו שתלמידיו שחשב עליהם יום-יום כמו שראיתם והרגשתם במוחש, אתם וכולנו נלמד מדרכיו - להיות 'חוזרים'.

שנקפיד מידי יום ביומו לחזור ולהקשיב ל'שיחה היומית' בקולו הק' של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שנתמיד באותה אמת חסידית של בשורת הגאולה ונצחיות חייו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונחזור אותה בפני אחרים. ועוד והוא עיקר להביא זאת לתוך פרטי החיים, בכל דרכינו - לחזור ולחזור שוב ושוב - להתפלל במתינות ובנעימה, לשמור על הסדרים, לעסוק בלימוד התורה - בחסידות בוקר, בעיונא, בגירסא, בגאומ"ש, בחסידות ערב, להיות 'חי' במבצעים, הפצה ו'הדגלה' (ביטוי שהתחבב אצל

הרב גינזבורג, תתגלה!

הת' יגאל קופצ'יק - קבוצה

לכתוב על הרב גינזבורג?!

בעצם, יש מישהו שיכול לומר שהוא מכיר את הרב גינזבורג? או לפחות יש מישהו שחי בסביבת הרב גינזבורג, ויכול לכתוב עליו משהו?

כל מילה שאני אכתוב עליו; עוד זמן קצר ביותר, כשהמשיח יגיע, הרב יעמוד ממנוחתו, יקרא כל מילה, ויעמוד מולי עם חיוכו הטוב... אז... אני לא יכתוב עליו כלום! אני לא יכתוב מילה על כל מה שהוא עשה... כי כשהוא יקום, הוא יביט בי, וכל מילה שכתבתי הוא יתבע את ה[רציתי לכתוב "בכן", אבל הוא היה מתרגם את זה ל]"תכל'ס" שבענין.

טוב, אז הרב גינזבורג רוצה 'תכל'ס', אז הנה כמה סיפורים שראיתי בעיני, 'סיפורי תכל'ס':

א.

באחת השבתות שהרב היה בישיבה, ישב להתוועדות שבת בצהריים ובאותה שבת היה לתמימים קצת יותר חשק... הם ניסו להשקות את הרב ב'משקה המשמח'.

בשלב מסוים הוא גילה ממצפוני נפשו, ואמר במילים הכי חדות: "לא יעזור לכם להשקות אותי, מאז שאני צעיר - משקה לא עובד עלי, זה רק עושה לי כאב ראש. אם אתם רוצים להוציא ממני משהו, פשוט תביאו את אחד מהבחורים (אני לא זוכר את הביטוי המדויק...)".

כשאחד מהם הגיע, הרב פשוט קם ממקומו, חיבק אותו, נישק אותו.

אי אפשר לתאר, אבל הרב פשוט השתכר מעצם ראות אותו בחור.

ב.

ה' תלמיד בישיבה. בשיעור שלי, בכיתה שלי.

אותו תמים לא ה' נוהג ללכת למקוה. מסיבה מאוד פשוטה: הוא היה אסטניס.

הוא לא היה מסוגל להיכנס לבור שבו טובלים עוד עשרות אנשים. פשוט, לא היה מסוגל.

הרב היה מדי בוקר, בזמן היקר (א"א

לתאר עד כמה כל שניה שבין חסידות לתפילה היתה חשובה לו) לפני התפילה ניגש לאותו בחור (שדרך אגב, היה מאוד מתמיד בשיעורים) ואין לי מילה אחרת) חופר לו ללכת למקוה.

זה נמשך חודשים (!). מדי יום ביומו אך הוא מסרב.

יום אחד הרב ניגש אלי, מבקש ממני לשגע את אותו בחור ללכת למקוה כשהוא מתרץ את עצמו, שההשפעה שלו כבר לא כל כך עוזרת...

ניגשתי פעם אחת בהתנצלות, ניסיתי לקחת את אותו בחור למקוה. ההוא לא הסכים. ואני כבר התפדחתי לחפור לו שנית, וחדלתי.

עברו שבועיים, יום אחד אחרי חסידות, הרב שוב ניגש לאותו הבחור... (במקרה ה י י ת י

נוכח וביקש ממנו ללכת למקוה. (בזאל)

הוא (אחרי למעלה מחצי שנה שיום הרב חופר לו ללכת למקוה) התפרץ: "אין לי כח, הרב, תשחרר אותי. לא רוצה ללכת מקוה".

באותו רגע, יכולנו לראות שנינו, דמעות פורצות מעיני הרב גינזבורג! בלי מילים, הוא הסתובב, וחזר למקומו להתחיל את תפילת שחרית.

הרב כמובן שחרר מאותו יום (נראה לי, שלא יותר משבוע...). אבל מאז אותו בחור הלך מדי יום למקוה.

הדמעות האלה, לא שחררו את אותו בחור, ולא ישחררו אותי עד עולם...

הרב גינזבורג פשוט בכה. היה אכפת לו מזה שאותו בחור לא רוצה ללכת למקוה. גם אם הוא חפר לו, (אין לי מילה יותר יפה לתאר את זה, זה פשוט

היתה חפירה) חצי שנה. הוא פשוט בכה...

ג.

ידוע הדבר-מלכות של ש"פ בשלח תשנ"ב ובו הרבי מבקש שיתפללו בקול, באופן של שירה.

מסוף היותי בישיבה קטנה הורגלתי, שכאשר אני ניגש כש"ץ, אני מתפלל את התפילה בקול.

כך נהגתי כמובן, בשהותי בראשל"צ.

הרב גינזבורג כמובן היה מתחיל את התפילה עשרים דקות לפחות לפני תחילת המנין.

כל מילה נאמרת בקול, בדיוק.

יחד היינו מתפללים, היינו מתחברים בסביבות 'שתבח'. הוא היה אומר מילה אחרי מילה, אני מחכה שיסיים וממשיך את מילותיו.

הוא היה עונה אחרי ה'קדיש' וה'ברכו' שלי.

אלו היו הרגעים הכי קרובים שלנו...

תמיד הייתי בטוח שזו תחושה אישית שלי.

עד שיום אחד הוא ניגש אלי, ופשוט הודה לי מקרב לב על זה שאני מתפלל בקול בתור ש"ץ.

רק דבר אחד הוא היה צריך לברר: "למה בקריאת שמע, אתה מנמיך את הקול. כדאי גם אז להגביה את הקול, זה עוזר לכולם להתפלל".

זה הרב גינזבורג! פשטות ורוממות ביחד.

הרב גינזבורג, מילה אישית:

התמימים לא חוששים להמשיך להתוועד איתך ממרום שבתך. זה עצמו יתן לך את הכח להתוועד עם הקב"ה ולתבוע את המשיח והגאולה תיכף ומיד ממש. עד שכל העולם יכריז... וכמו שפעם אמרת לנו, כאשר באמת היית חייב להתפרץ:

"שתלך לכל הרוחות, ימה וקדמה וצפונה ונגבה"!!!!

הרב גינזבורג, תתגלה!!!

נכשי חמדה - בלי ציור

הת' השליח יעקב יצחק בלום

בליל המחשבות שעוברות עלי מאז מוצאי שבת של טו"ב בתמוז הוא: חיות מנלן? אמנם הקשר שלנו לרבי הוא קשר עצמי שלא תלוי בשום דבר, אבל החיות המיוחדת שהרב גינזבורג הכניס - תקצר היריעה מהכיל. לא בגלל קשיי מקום וכמות, אלא מצד המהות.

בקונטרס ענינה של תורת החסידות (שלומדים לאחרונה בישיבה), מסביר הרבי שלמרות שהאלוקות נמצאת ומחיה כל דבר בעולם, אך בכדי לגלותה ובפרט לגלות את ה'יחידה' (מעל הנרנ"ח) יש צורך בהפשטת הפרטים ודביקות בעצמיות של הדבר. ואז שוב מחדירים את היחידה גם בפרטים ובכל חיי היום-יום וכל שכן בכל דרכי לימוד התורה.

בתרגום לעניננו: אני אישית נולדתי לתקופה של "נכסה", של הסתר פנים כאשר ה'פרטים' לא ניכרים, לא זכיתי לראות את הרבי שליט"א מלך המשיח בעיניים גשמיות, הרי שאנו חיים עם 'יחידה' עם האמת בעצמה בלי ציור, אולם כשאני מקבל מיהודי שכן ראה בעיניו, זה יכול להוסיף אצלי חוש בהתקשרות להמשיך אותה לפרטים. לחושים הגשמיים יש לפעמים צורך לקבל איזה גילוי, אבל גם בזה - ככל שהיהודי שמקבלים ממנו הוא יותר התאחד באמת עם הרבי, כך ההשפעה אצלי נעשית ביתר שלימות, כמו למשל בזכוכית שמעבירה את האור הלאה, שבכדי לקבל ולהעביר את האור בשלימות היא צריכה להיות שקופה וזכה 'בלי ציור'.

זה בדיוק עבורי הרב גינזבורג - זך וטהור בהתבטלות. פך שמן הטהור... התבטלות 'בלי ציור' לרבי ועל ידה גם אנו תלמידיו מקבלים את העצם לתוך הפרטים של חיות בהתקשרות.

ככל שישבתי בשיעורים ובהתוועדויות שלו, כל הזמן קיבלתי רבי! ועוד רבי! ועוד רבי! ומהבה ותענוג בהתקשרות לרבי שליט"א, יכולנו

לשבת כמה שעות עם הרב כשהמשפט המרכזי של ההתוועדות היה "כמה הרבי שלנו מתוק מתוק!".

אבל תמיד כהמשך לזה - הרב דרש: חייבים "רבוטא" לעבוד קשה! בלי ללמוד את הדבר מלכות, בלי לצאת למבצעים, בלי להפיץ! זה לא מספיק - וזה לא יכנס לכל החושים! לא מספיק לאהוב, אהבה צריכה להתבטא במעשים, צריך לאהוב את הרבי בכל המחשבה דיבור ומעשה ובכל עשר כוחות!

"הרבי רוצה מאיתנו היום שמחה בלי הגבלות!", "הרבי רוצה שלכל יהודי יהיה טוב בגשמיות כפשוטו, וכמובן ברוחניות", "הרבי אוהב כל אחד, את כל כולו", אלו מקצת הזעקות שנשמעו שוב ושוב מהרב גינזבורג, ואצלו - כמו שכולם כתבו - הכל היה באמת בדברים היוצאים מן הלב וכו', אצל הרב גינזבורג כל ההשפעה היתה בכל מציאותו, ולכן לא משנה באיזה מקום תהיה מבחינה רוחנית - זה יכנס בפנימיות ויעורר את כל כוחות הנפש, ואחרי זה אי אפשר שלא להעביר את זה הלאה.

אצל הרב גינזבורג הדגש היה שהכל רק למעשה ובלי סתם פטפוטים. אחד הביטויים הבולטים לכך היה כמובן אצלו. זה מה שלא יישכח ממני אף פעם: ניסיתי לשחזר את שיחות החולין עם הרב, שהרי לא מעט ישבנו יחד, אם בארוחות כשהיה סועד עם התמימים ואם בנסיעות וכו', ואמנם - הוא תמיד הקשיב באמת לכל בחור ולכל שיחה, אבל ברגע שהשיחה עברה להילוך של 'ניוס', מעניין ככל שיהיה, לא השתתף בכך כלל. באותו רגע ראיתי כיצד חוזר לעיסוקיו. כן, היו 'ניוסים' שהיו כן משמחים ומרחיבים את ליבו - אם הדיון היה על איזה הערה בשיחה או הנהגה של הרבי - נצצו עיניו והיה משתתף ומתעניין בגובה העניינים, וכשהיה שומע איזה פסק הלכה בעניני משיח שהיה חדש לו, איזה שפיצקייט או 'הקצנה' - הגיב בחיוך רחב של שמחה אמיתית, זה הנייעס וזה השיחות שהיו לו, כי עניין אותו רק דבר אחד - האמת עצמה.

רבי הגלה נא!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ייתן אל ליבו

נניחין אותן!

התמימים והבוגרים כותבים וחיים עם המשיח

עושים, וזה נשמע גם ליברלי ובוגר.

אבל זו שטות. קלישאה זולה. המודעות-שטורעם של הגלות כבר מעוצבות ונשלחו לדפוס. אולי אנחנו עייפים אחרי שנת פעילות אבל הם מכירים את האסטרטגיה ומפעילים שרירים גם כאן. רק 'דם יזע ודמעות'.

שמענו מהרב נוטיק את אמרת הרבי הריי"צ, על שלושה אנשים שאינו אוהב, חייל זקן, מורה זקן וחסיד זקן. מה הבעיה בחסיד זקן? - חסיד לעולם אינו זקן.

בואו נכיר מראש כי (לא) הולך להיות פה חופש, תחת שלטון ביד רמה, צהוב מקום ראשון! הפלוגה המנצחת 'הגאולה בעולם'!

הרבי שליט"א מלך המשיח נכנס ללקסיקון ושולל מילה כמו "חופש" (מחקו אותה מהקטע הקודם), לנוח? כן, אך מנוחת לוחמים, עם נשק, אפוד ומדים!

גלוי וידוע אשר להמתין עד שנגיע לבית להתחבר לשקע, רעיון זה נכשל על אתר. שלב ראשון הוא למלאות עצמנו ב'מים' וכל היצורים החיידקיים יקלטו שבאין בגד ים, עליהם לחפש מגורים באזור מזמין יותר...

ולמרות שבפנים - קיימת פזילת מה. סטייה וסקרנות שלא מביישת תל אביבי ממוצע ה", הרי בחור ההולך עם כובע וחליפה ברחוב משדר אוטומטית "אל תתחיל איתי, אני בקטע אחר", ולעומתו אברך נשוי בחולצה פרחונית מכופתרת כבר מאפשר לרוחות הים להקיש על דלתות אידאולוגיית חייו. וכך, בלימוד עניני משיח וגאולה, בעקביות עיקשת, רחיפה תנשב בנו ונמריא טפח וגם קילומטר יותר מהיתר.

ניתנת כאן הצצה עמוקה אל מאחורי הקלעים, ובעיתוי הקטע הנוכחי, שזור בזאת טיפ לקבוצה תש"פ היקרים: ברגעי ריסוס מילות משיח וגאולה בחלל הבית, אזי נמסים מיד האפשרויות ההופכיות ח"ו "כהמס דונג מפני האש".

בחזור לתחילה: אכן, אינפורמציה יכול האדם לסחוב בלי לאגור הרבה, אך ברחיצת המוח משטיפתו בהבל החופים, נמצא ערך מוסף ועליון במיוחד: להסתובב עם משקפי הרבי שליט"א, המשלח, ולפגוש בו בכל צעד ואתר, הדא הוא דכתיב: "אתה הוא ראשון" - במה ניכר הדבר - בכך ש"אתה הוא אחרון" - אותו חייל בזאל ובפנימייה, בבית, ובמשחקייה, או אז רואים שהטענת שנה בראשון לציון.

אז בשביל זה צריך ללמוד!

זוהי מטרת ותמצית המבצע - אתה הוא ראשון. בהצלחה רבה ומפלגה 'הטענה' ונסיעה נעימה. גאולה שלימה תיכף ומיד ממש.

גם מי שמרגיש את עצמו... בריחוק עדיין ומחוץ למעמד ומצב דימות המשיח... הרי ע"י לימוד התורה... מתעלה מהחוץ ונכנס לפנים, שנעשה חדור בתורה (כולל בענייני הגאולה) ומוכן להתגלות...

(דבר מלכות בלק)

ככל שלומדים יותר - יודעים יותר, ככל שיודעים יותר - שוכחים יותר, ככל ששוכחים יותר - יודעים פחות, ככל שיודעים פחות - שוכחים פחות, וככל ששוכחים פחות - יודעים יותר - אז בשביל מה צריך ללמוד?

האדם המצוי, עשוי לחשוב כי עליו להתרחק מהרע ולהתקרב לטוב. ברם, חז"ל, מורשים לנו במספר הזדמנויות שיטת לוחמה הנקראת: הטענה.

נוסחת ה'הטענה', הכרחית, גורלית ואף קריטית בעבודת ה':

'הטענה' הכרחית: "ולאום מלאום יאמץ". יהודי הצופה בחזונו את עידן אחרית הימים, ושוקל אם לגשת לעולם הקסום הזה ולטעום ממנו, שיידע, שבינתיים מושכים מצד שני. עלינו להחליט כאן ועכשיו את מי אנחנו מאמצים. אחד על חשבון האחר. כשהבטריה הקדושה מתמלאת - הסוללה שלעומתה נופלת. עצם הבחירה בטוב, מכחיזה את הרע וכן חלילה להיפך.

'הטענה' גורלית: "הבור ריק אין בו מים". אל לנו להתפלא ממבקרים בלתי קרואים, כי כשהבור האישי בו נטמנו - המוח - נטול השכלה וחסר תוכן, אזי לא יישאר סטטי, ניטרלי לכאן ולכאן. העקרבים והנחשים סובלים ממצוקת הדיור... באם לפתע קיבלת 'הכשה', זכור: אתה הזמנת אותם! כך הם הדברים בענייני משיח וגאולה: לחיות או לא להיות. עלינו לטעון את הדיסקט ולחמשו בחסידות ובשורת הגאולה, וכך נצא לרחוב עם 'כיפת ברזל' בלי להתפעל.

'הטענה' קריטית: "לא נבנתה צור אלא מחורבנה של ירושלים". במקומות רקובים - נמצאים הזבובים. אכן אין המשפט האחרון מאמרות התורה, אך כיהודה ועוד לקרא קאתינא: במצב בו יד ישראל על העליונה, ואנו מתאווררים בעולמה של תורה, ממילא נחסום כל צרוע וכל זב אשר יבינו כי אין זה מקומם. אבן הבוחן לרמת ההתקשרות: חורבן מוחלט במישורי החול. הבורות הניבטת בהתבטאויותיו של תמים כגון - מתי זה מאי? מה ראשי תיבות ליב"ה, אין פרופיל מעל 12 וכולי.

ובקיצור: לא מחריבים את צור, מרחיבים את ירושלים ומשתלטים כליל על מגרשי הבנייה.

כלפי מה מכוונים הדברים? בין הזמנים! צמד מילים המרמזים בהקשבה ראשונה מסר: 'עת ביניים': מה שרוצים

מדברי נ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בנושא:

א חסידישע פרשה

כל יהודי ויהודי

היות והמאמרים של "תורה אור" ו"לקוטי תורה" מסודרים הם על פרשיות השבוע, זאת אומרת שיש להם קישור לפרשת השבוע, ופרשת השבוע יש לה שייכות לאותו שבוע כמבואר בשל"ה, התורה של זמן זה יש לה שייכות לזמן זה, לכן ילמדו מאמרי פרשת השבוע בתורה אור ולקוטי תורה, כל אחד יקח על עצמו, בלי נדר, לגמור שני ספרים אלה (לבד החלק של שיר השירים) עד השבוע של שבת בראשית הבא, שאז מתחילים לקרות בתורה עוד הפעם מבראשית. ילמדו בכל שבוע מאמרי השבוע ועד השבוע דפ' בראשית - ימלאו לימוד המאמרים דהפרשיות דראשית השנה, ועד עתה. והיות וקוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, וכמו כן אמרו בזוהר אשר בר נש דאסתכל באורייתא מקיים עלמא - יהי' זה כלי לפרנסה בהרחבה ויוכלו ללמוד במנוחת והרחבת הדעת.

מובן שלא דוקא לאלה הנמצאים פה הדברים מכוונים, כי אם לכל אחד מישראל בכל קצוי תבל שילמד "תורה אור" ו"לקוטי תורה" מדי שבוע בשבוע - הרי הוא בכלל. וישנה ההבטחה: אם בחוקותי - חקוק וחרות - תלכו - שתהיו עמלים בתורה, ונתתי גשמיכם בעתם גו' - שתהיו גשמיים ערבה ובזמן הנכון. ובעיקר - שתשרה בזה הברכה והגשמיות תנוצל לענינים בריאים ושמחים.

(משיחת שבת (לפני חנוכה) מברכים טבת, ה'תשט"ו - מוגה - לקו"ש ח"כ ע' 598; ח"ל ע' 2-291)

ע"ד תקנת הרמב"ם

ובנוגע לפועל - יש לעורר, שכמו שלומדים את כל ספר הרמב"ם להיותו כולל את כל התורה כולה, עד"ז יש ללמוד את הספרים תורה-אור ולקוטי-תורה, המהוים תושב"כ דתורת החסידות. וכידוע שתורה-אור ולקוטי-תורה הם שני חלקים של ספר אחד והמשך אחד, אלא שבגלל גזירת המלכות וכו' נגרם הפסק הזמן ביניהם ושינוי השם כו'. וכשמסיימים זאת פעם אחת, הרי "כשם שעזרתני לסיים כן תעזורני להתחיל כו'" - יש ללמוד זאת עוד הפעם, ובאופן נעלה יותר כמובן. וע"י הלימוד בתושב"כ דחסידות על חמשה חומשי תורה [דאע"פ שלאחר-מכן מיתוסף בלקוטי-תורה גם הדרושים של שיר-השירים, הרי זה בהוספה על החמשה חומשי תורה שלפני-זה] - פועלים את הענין דשיר-השירים שבהמשך לזה, החל מ"ישקני מנשיקות פיהו", דקאי על הגילוי דפנימיות התורה בתכלית השלימות, כפרש"י על הפסוק "סוד טעמי" ומסתר צפונותי", ועד לדרוש האחרון בלקוטי-תורה, הדרוש המתחיל "כי כאשר השמים החדשים גו'", שזוכים ל"השמים החדשים והארץ החדשה", והעיקר - ל"כן יעמוד זרעכם ושמכם".

.. בהמשך להאמור - יש לעורר עוד הפעם, שבדוגמת תקנת לימוד הרמב"ם (לימוד הנגלה) על-מנת לסיימו במשך השנה - כדאי ונכון ללמוד במשך השנה גם (בתורת החסידות) את כל ספר תורה-אור ולקוטי-תורה, עד לסיומו בדרושי שיר השירים.

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ה מר-חשון, מבה"ח כסלו, ה'תשנ"ב - בלתי מוגה)

מפנימיות התורה - לתורת הגאולה

ויה"ר - והוא העיקר - שכאו"א יוסיף בלימוד פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות, החל מלימוד ה"לקוטי-תורה", - שכן, בד בבד עם לימוד המאמרים דנשיא הדור, "דבר אחד לדור כו'", ידועה ההוראה ע"ד לימוד ה"חסידישע פרשה", אשר, ב"שבחות הקיץ" הרי הם המאמרים שב"לקוטי-תורה", שהתחלתו - בד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת, כלומר, לימוד באופן של ראי'. ועי"ז זוכים לגילוי דפנימיות התורה בתכלית השלימות - תורתו של משיח, "בחי' עדן עצמו, והוא פנימית התורה שיתגלה לע"ל ע"י משיח", אשר, "עין לא ראתה אלקים זולתך". .. וביחד עם זה, הרי כללות הענין דלימוד התורה, ובפרט פנימיות התורה, תורת החסידות, ובמיוחד לימוד הלקו"ת שהתחלתו בד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת - נעשה "כלי" לכל ההשפעות והברכות כו' בעוה"ז הגשמי, בני חיי ומזוני רוחי, ובכולם רוחי, בכל המצטרך. ועד לברכה העיקרית והפנימית - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(משיחות ש"פ בחוקותי, כ"ב אייר תשמ"ו - בלתי מוגה)

דעת עולמית

מכתב א'

...מכל מה שעבר בהיותו אתי עמי במחיצתי הי' לי נח"ר גדול, רק על מה שאמר ב' וג' פעמים שלכל זה צריך אמונה, וכוונתו בדברים אלה שאינן מתקבלים על הלב כשאר דברי שכל המושכלים לאדם, שתיכף שמושיג השכלתם נתונים נתונים המה לו לדעת אותם כמו שיודע שג' פעמים ג' הוא ט', ואין הדברים התלויים באמונה כן אצל האדם, כן הבנתי מדבריו, והי' בדעתי להשיבו כהוגן ולבאר הענין היטב פה אל פה, רק שנעשיתי טרוד...

ע"כ אמרתי להשיבו עכ"פ בכתב, והתשובה ע"ז הוא שלזאת נצטוונו במצות אמונת חכמים ולדבקה בהם כמו שיבא לפנינו.

כי הנה אין ספק שדברי חכמת הקבלה אף שהיא גם חכמה מושכלת ומובנת, אבל היא צריכה הקדמה גדולה וחשובה והיא יראת ה' טהורה כמ"ש ראשית חכמה יראת ה' לכן לא רבים יחכמו בה, ומצד האמונה הפשוטה הקבועה בלב כל ישראל בירושה לנו מאבותינו אין בא ההתעוררות האדם להתנהג על פיה ולעזוב את אשר מושכל לפי שכלו וטועם בדבר טעם שיש בו הנאה מורגשת מאד. ולזה באה מצות אמונת חכמים שהוא דבר שבקל מאד להשיג ולהבין שמה שהם אומרים במה שהם לעצמם עוסקים בו שוודאי כן הוא בלי ספק כלל.

כי גם מי שיש בו חכמה האמיתית אין דומה העת שהוא עוסק וטרוד בה כמו בתפילה או בלמוד לעצמו ולאחרים דברי החכמה להעת שהוא מדבר עם זולתו במשחקי מו"מ וכדומה, אך החכמים הקדושים כמו שראינו אנחנו אדמו"ר [כך במקור. במקום: אדמו"ר]

"אביר הגאונים", "הגאון האמיתי", "עצמי". כך מכנה הוד כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ את הגה"ח ר' יצחק אייזיק הלוי עפשטיין מהומיל מגדולי חסידי אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי ואדמו"ר הצמח צדק. ר' אייזיק נודע כמשכיל ועובד בחדא מחתא ומכתבים אלו אף הם מבטאים נקודה זו. במכתבים אלו הוא פונה לידיד נעוריו להסבירו את מקום החיבור שיכול להיות קיים בין אמונה להבנה והשגה, לדבריו רק באמונה ברבי ניתן לראות כיצד אמונה והבנה יכולים וצריכים להתחבר וזו

מטרת 'אמונת חכמים'. בעוד ואצל הקב"ה האמונה היא ללא כל שייכות להבנה והשגה, הרי כל ענינו של רבי שיהיה מוחשי ומובן ונתפס בחושינו ולכן את האמונה ברבי ניתן למשש ולהבינה ועל כך הוא מביא דוגמאות.

מסגנון המכתבים נראה כי הדברים נכתבו מלכתחילה לאדם שכנראה לא נמנה על עדת החסידים והיה זקוק לאותיות מסוג אלו שנכתבו במכתב (ולהעיר מהתבטאויות

כ"ק אדמו"ר מוהר"ש וכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב על תורתו - ספר תולדות רבי יצחק אייזיק ע' 60-59), אולם לחסיד מן השורה ובמיוחד בדור השביעי

אופן ההתקשרות והאמונה ברבי היא כמבואר באחרון של פסח תש"י ש'חסידי ורבי והקב"ה הם דבר אחד ממש'. ובכל זאת לא נמנענו מלהציג במדור זה דברים אלו מצד חביבותם, ובפרט שכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הדפיסם (קה"ת תשל"ב) בסיום הספר 'שני המאורות'. ולהעיר שמוצאים אנו מעין (אך לא ממש) הסברה זו גם אצל כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ביחס לאדה"ז - שהתבוננות בידיעותיו וכו' של אדה"ז "מכרזת היא ואומרת: הנה איש פלאות" (אג"ק ח"ב אגרת ריג).

מכתב ב'

...התבוננתי על מקומי אחר שולחי מכתבי מן יום ד' כ"ד אייר דנא, ומצאתי מקום לחוש שיחשדני מעלתו למגזם ח"ו. ואם כה יעשה לא יתוקן מה שכוונתי לתקן במכתב ההוא ואדרבה וכו', לזאת באתי לפרש:

מה שכתבתי ששמעתי מהדאקטער מפורסם מ' ישעי' מדרויא (הוא חבר ס' רפואות בלה"ק נדפס מקרוב) הפלגת חכמת אדמו"ר מלאדי ברפואה, אין הכוונה שהי' הוא ע"ה דאקטור, כי לא ידע שמות החלאים ולא שמות הרפואות. רק שכשהי' מ' ישעי' הנ"ל מבאר ומספר לפניו איזה למוד מן חכמת הרפואה הי' הוא ז"ל מחדש לו סברא, והי' מאיר עיניו ע"י סברא אחת שאמר אדמו"ר כמה וכמה עניינים בהבנה יתירה ומעולה, וזה אירע לו כמה פעמים. ועוד אמר שקבל ממנו שהמיץ שבין כל פרק (זאסטאווע) ופרק שבאדם שהוא כמין שמנונית, יש שבכל מיץ שבפרק אחד כמה כוחות משונים, מצד הזה יש לו כח כך ומצד זה יש לו כח כך, וזאת ידע הוא ז"ל מחכמת הקבלה וגם אנו שמענו קצת מזה, ואמר הדאקטור הנ"ל שעמד בנסיון ע"ז ומצא כדבריו.

וכן מש"כ מחכמת האלגברא, לא שהוא למד אותה ועסק בה, רק שמענו מחכם אחד בחכמה זו על צד ההפלגה הי' בלאדי ונכנס להראות לו חכמתו בתבונה ותשבורת כי בה הי' אמ"ו בקי מאד כמ"ש באגרותי הנ"ל, ושאל אמ"ו את החכם הנ"ל שמעתי שאתה חכם בחכמת האלגברא ואני לא למדתי אותה אולי תוכל לבאר לי בקצרה יסודותי, ואמר לו כמה כללים ממנה, ולאחר נכנס אותו החכם עוד אל אדמו"ר והגיד לו אדמו"ר סברות חדשות בחשבון האלגברא ובחשבון חדש בתכונה עפ"י האלגברא, ואותו היהודי בצאתו מאת אדמו"ר לא יכול להתאפק לכל הנצבים בחדר וצעק גוואלד לא ראיתי ראש (א קאפ) כזה, בקצת כללים שסדרתי לפניו המציא חדשות שלא ישיגו המתחכמים בה כמה זמן מה שהשיג הוא ביום אחד. כל זה הוא אמת ברור, ובעיני עצמי אין זה תימה כלל, כי ידעתי וראיתי בעיני כמה עניינים ממנו שהי' לו כוחות מופלאות עד מאד וא"א להעלות על הכתב.

וא"כ איש חכם כזה למה לא נאמין לו שכל מה שאומר אף שאין מובן לנו כ"כ כמו שג' פעמים ג' הוא ט' אך לו ז"ל בוודאי הוא מובן היטב, שאם לא כן איך הי' אפשר לו להגיד ולסדר בסדר מושכל לאוזני

מלאדי ובנו נ"ע, הם היו יכולים לדבר עם אנשים וחכמתם אתם בתכלית ההרחבה, אבל כאן אנו הלואי שלא נשכח עלי', אבל א"א להיות כמו שהיא בעת התפלה והלימוד. ומזה יש להבין ולהשכיל שאי אפשר לבעה"ב הטורדים בעסקים ומשא ומתן שיהי' ענין האמונה מושכל להם כשאר שכליים. אבל ענין אמונת חכמים דהיינו שמה שחכמים אומרים הוא ברור ואמת בלא שום ספק אך [הערת המערכת: אוצ"ל - אף] שאינו מובן לכל (כנ"ל שא"א להיות מובן לכל), זאת יש לכל אדם להבין בשכל מושכל.

כי הנה אנו רואים, שהחכמים, המה מחוכמים בכל דבר חכמת בינה שיודעים זולתינו, כמו אדמו"ר מלאדי שהי' חכם בכל החכמות. בחכמת התכונה - נראה מש"ע שלו הל' תפלה ומסידור הכנסת שבת חכמתו העמוקה בתכונה ובתשבורת, ובענין חכמת הרפואות - שמעתי ג"כ מהדאקטער המפורסם מ' ישעי' מדרויא הפלגת חכמת אדמו"ר בה. וכן ההפלגה בחכמת אלגברא ששמעתי, ועוד כמה עניינים וחכמות וא"א להעלות על הכתב. וא"כ אין ספק בחכמתו ושכלו.

מעתה מורה השכל שיש לכל אדם לסמוך על מה שהוא אומר, שזה הדבר הוא כן בוודאי בלא ספק, ושזה הדבר הוא אצלו מושג ומובן בתכלית הפשיטות ממש כמו שנאמר ג' פעמים ג' הוא ט', וגם בשמענו הדברים נראים גם אלינו דברי שכל וחכמה רק שאינם מושגים כל כך כמו שכליות אחרות, פשיטא ופשיטא שאין לסור מדבריהם. ולהשליך דברי אחרים המנגדים על דבריהם לחוץ לגמרי ולא לפנות אליהם כלל וכלל.

כמדומה אני שזה יספיק לתשובה שלימה על הדברים הנ"ל, וודאי אם לא הייתי שוכח והייתי מגיד אותו פא"פ הי' אפשר להעצים הדברים בטוב טעם ודעת יותר ויותר, אבל עתה אם יקרא כתבי זה ב' וג' פעמים כמדומה שיאמת דברי התשובה הזאת ויהי' די בזה.

ידידו דש"ו בלו"נ [-דורש שלומו וטובתו בלב ונפש] וחפץ בהצלחתו בכל מילי דמיטב.

יצחק אייזיק הלוי עפשטיין

יום ד' כ"ד אייר תר"ו האמ"י [ל]

השומעים, וזוהי אמונת חכמים. ואמונה זו מושכלת היא היטב שמובן לכל שודאי יש לידע שהחכמה היא כן כמו שהוא אומר, כי הוא וודאי אינו טועה בשכל שהרי ידוע ונראה ששכלו גדול חזק כמעט מכל זולתו בדורו, וא"כ אין שום צד להחליש האמונה במה שהוא אומר, אדרבה יש לחזקה בכל מיני חיזוקים שוודאי כדבריו כן הוא, וכן אפילו לחכמים אחדים קטנים הרבה מאדמו"ר הנ"ל אין ראוי להסתפק בדבריהם במה שנראה שאצלם הענין מובן ומושכל.

ואף אם יש מנגדים ואומרים שגם לסברתם יש שכל וטעם, זו היא שאמרתי שאמונת חכמים נקל לאדם לקבל מפני שאדם חכם כמותו ואנו רואים שלעצמו מוסר נפשו וכל כוחות גופו לענין זה שהוא אומר, ועושה כן מה שאין בו הנאה גופנית כלל וכלל, אין זה אלא שידוע ברור שכן הוא הדבר. אבל אחדים המנגדים מקבלי שחד הם, דהיינו הנאת הגוף ופריקת עול מלכות שמים, א"כ אין נותנים לב כלל לחקור ולמצוא האמת, ותיכף שמוצאים סברא מעט לפרוק מעליהם עומ"ש

ולילך אחר הנאות הגוף נוטה ליבם ושכלם לסמוך ע"ז. ולכן הדבר פשוט ומובן שדבר אחד מדברי החכם אמיתי ידחה כמה שטותין וספיקות האמונה שמפילים המנגדים, ולפלוט אותם כמו שפולטים הרוק (מע שפייט אויס).

ואמונה זו לבדה, אף שאין עוסק בה ובחכמתה ועוסק בעסקי בע"ב ככל אדם וצרכי גופו הכל בשלימות, רק שכשאמונה זו חזקה אצלו, ע"ז נאמר "ואתם הדבקים וכו'", וכמו שפירשו זה בגמ' "וכי אפשר (לכל אדם הטרוד בפרנסה וצרכי הגוף) לדבקה בה' אלא הדבק בת"ח וכאילו נדבק בשכינה". זהו מה שראיתי למלאות מכתבי הקודם.

ד' ידידו דש"ו וחפץ בהצלחתו בכל מילי דמיטב.

יצחק אייזיק הלוי עפשטיין

יום א' כ"ח אייר תר"ו לפ"ק פה"ק האמי'

חיים תניא / הרב חיים לוי יצחק ע"ה גינזבורג

שער היחוד והאמונה - פרק ג' חלק שני

גם בעת קיומו הוא בעצם אין ואפס

ובכן, אחרי הדברים שנתבאר לעיל שיתאמתו אצל האדם - שמציאותו של כל נברא תלוי לגמרי בכח האלוקי המהווה ומחי' אותו. כי אילו הי' הכח האלו-קי עוזב אותו לרגע אחד, הי' מתבטל לגמרי וחוזר להיות אין ואפס ממש, ובהדגשה, שזה הי' ממש כפי שהי' לפני שנברא.

הרי זה מוביל למסקנה נוספת, עמוקה עוד הרבה יותר. שמהסבר זה יוכל כל משכיל על דבר, כל מי שמבין ענין לעומקו ולאמיתתו, יבין ממה שנתבאר לעיל לאשורו, היטב היטב, לאורך לרוחב ולעומק - שכן הבנת דבר זה, ועוד יותר שהדבר יונח וייקלט היטב בהכרתו, דורשת עיון ועומק רב. להבין ולה-כיר שכל מציאות העולם אינה אלא אין ואפס ממש, כי הוא בטל במציאות בתוך דבר ה',

אין שלאמתו של דבר, לא זו בלבד שהנברא תלוי לגמרי בכח האלוקי. אלא יותר מזה, שכל נברא ויש, הוא באמת, גם בשעה זו שהוא קיים, הרי הוא נחשב לאין ואפס ממש לגבי כח הפועל, לגבי הכח האלוקי שפועל ועושה ומהווה אותו, שהוא דבר ה' ורוח פיו של הקב"ה שבנפעל, שנמצא בתוך הנברא.

(אין' הכוונה לומר שהנברא בטל רק לגבי מקורו, ואילו ביחס לעצמו הוא כאילו כן מציאות. אלא הכ' וונה כאן "לגבי" - שהוא בטל אל מקורו. ורבינו מדגיש זאת, כדי לומר שהחידוש כאן הוא היותו כלול במקורו ולכן כל מציאותו היא רק מקורו).

שהרי לפי זה נמצא שבעצם הנברא הוא אין ואפס גם עכשיו, וכל מה שהוא קיים אינו אלא בגלל הכח האלוקי. שהוא ורק הוא המהווה אותו, את הנברא, תמיד בכל רגע ממש. ומוציאו, הכח האלוקי בכל רגע ממש הוא מוציא את הנברא ממה שהוא באמת, ממוציאותו העצמית של הנברא, מאין ממש.

כי בעצם ובאמת, הנברא מצד עצמו אינו מאומה, הוא אין ואפס ממש. וכל מה שהוא קיים אינו אלא מפני שהכח האלוקי מוציא אותו בכל רגע ממציותו האמיתית שהיא אין ואפס, להיות ליש. אם כן, באמת לאמיתה אין כאן שום מציאות אמיתית נוספת של נברא שמתהווה מהכח האלוקי. אין כאן אלא אך ורק הכח האלוקי!

וכמו² אדם המביט במראה ודמותו משתקפת בה. הרי אין פירושו של דבר שיש כאן מציאות אמיתית קיימת, ורק שיש תנאי לקיומה, שיהי' מי שיביט במראה. אלא אין כאן שום מציאות אמיתית כלל, אלא רק השתקפות של האדם המביט במראה.

(ובמשל של המביט במראה, הרי בכל זאת הדמות שבמראה משקפת את האדם. אולם בנמשל אין הנברא משקף כלל את הכח האלוקי, אלא הוא מציאות פחותה ממנו לאין ערוך עד אין קץ. משל זה רק מבהיר את הנקודה שאין כאן שום מציאות נוספת כלל, אלא אך ורק התממשות של הכח המהווה. כמו הדמות שבמראה שאין לה מציאות עצמית כלל אלא כל מציאותה הוא רק השתקפות של האדם המביט במראה).

וכמו³ אדם שמדמיין לעצמו דמות שאינה קיימת. שכל מציאותה של הדמות היא רק בדמיונו. וכל מה שיהי' בדמיונו תלוי אך ורק בו. ואינו זקוק כלל להסביר מדוע דמות זו שנמצאת בדמיונו הוא חכם ומדוע הוא למדן ומדוע הוא עשיר. כי כל מציאות הדבר היא אך ורק מה שהוא החליט בדמיונו, ואם כן הוא יכול להחליט איך ומה שהוא רוצה. והוא חייב לחשוב בדיוק על כל פרט, כי ללא שיחשוב על זה אין כלום. וברגע שיפסיק לחשוב על זה לא נשאר כלום, בדיוק כמו לפני שחשב. כי אין למציאות זו שום מציאות מלבד מה שהוא החליט. ואין הוא מוגבל כלל באיזה אופן תהי' מציאות זו. הוא יכול להחליט שהדמות תלך מלמטה למעלה והזמן יזוז לאחור וכדומה, דברים שאינם לפי כללי הטבע כלל. כי אין כאן שום מציאות ושום כללים, אלא אך ורק מה שהוא החליט.

אלא שאצל אדם שהחליט לדמיין, הרי אין ביכולתו לברוא יש מאין. ולכן הדמות לא קיימת בכלל ואין לה מציאות כלל אלא רק בדמיונו. ואילו מעשי ה' יש להם מציאות, ובפועל אכן נברא העולם יש מאין.

אולם בכל זאת, כיוון שבעצם הוא אינו קיים וכל מציאותו הוא רק משום שה' בורא אותו ברגע זה, הרי כל מציאותו אינה אלא דבר ה'. וכשלעצמו אין לו שום מציאות אמיתית גם בשעה זו שהוא קיים. כי מציאותו אינה מתייחסת אליו, שהרי הוא מצד עצמו גם עכשיו אינו קיים. אלא כל מציאותו מתייחסת אך ורק לכח האלוקי שמחזיק אותו ברגע זה להיות מציאות.

וכמו האבן הנזרקת למעלה. שאכן בפועל היא מעורפת, ויותר מזה, כנ"ל, שנתחדש בה הטבע להיות כרגע קלה יותר. אבל בעצם אין כאן בכלל מציאות של אבן שהיא באמת הפכה להיות מעופפת, אלא כל עפיפתה אינו אלא כח האדם הזורק. כל מציאות עפיפת האבן אינה מתייחסת כלל אל האבן, שהרי היא מצד עצמה גם עכשיו אינה מעופפת, אלא כל עפיפת האבן מתייחסת רק לכח הזורק שמחזיק אותה ברגע זה להיות מציאות של אבן מעופפת.

וכמו בקריעת ים סוף. שאכן נתחדש במים הטבע לעמוד כמו חומה (ולא רק שמשוהו החזיק אותם). אבל בעצם אין כאן בכלל מציאות אמיתית של מים עומדים מעצמם, אלא כל עמידתם אינו אלא התממשות של כח רוח הקדים שהוליד ה'. מציאות עמידת המים אינה מתייחסת כלל אל המים, שהרי הם מצד עצמם גם עכשיו אינם עומדים, אלא כל עמידתם מתייחסת רק לרוח הקדים שמחזיקה אותם ברגע זה להיות מציאות של מים עומדים.

וכך בבריאת העולם. שאכן בפועל העולם קיים ואינו דמיון בלבד, שהרי⁴ נאמר⁵ "בראשית ברא אלוקים". אבל בעצם ובאמת אין כאן בכלל מציאות של עולם, אלא כל מציאותו אינה אלא דבר ה'.

כל זה מובן ממה שנתבאר בפרק הקודם.

[4] ד"ה מי כמוכה תרכ"ט.

[5] בראשית א, א.

[3] מתשורה לחתונת הת' איל רב-נוי.

פתיחה והקדמה לכל מה שיתבאר לקמן.

המדור נכתב בהשתתפות הרב שמעון ויצהנדלר רה"י, הרב יוסף יצחק רוק ר"מ בעיונא בשיתוף פלפול התלמידים – התמים מנחם מענדל דונין (ש"ב) והתמים מנחם מענדל שפינדלר (ש"א).

מגישים אנו בזאת את הסעיף הראשון מה'מערכה' המקיפה בהצגת משנתו העמוקה והרחבה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסוגיית 'חומר וצורה' בכללות הש"ס ובדיני ואיסור חמץ בפרט.

הפעם אנו מגישים רק את הסעיף הראשון המהווה כעין

חומר וצורה (א)

חלקים: חומר (עצם) הדבר וצורתו (תוארו).

א. ידועים דברי הרמב"ם בהלכות יסודי התורה¹ שכל חפצי² העולם נחלקים באופן כללי³ מב'

אזלינן בתר בכח' או בתר 'בפועל' (לקו"ש ח"ו ע' 85, הדרן על ששה סדרי משנה תשמ"ח ועוד) מתבאר כי 'צורה' משתייכת ל'בכח' וזו דעת ב"ש שאזלינן בתר 'צורה' ולדעת ב"ה שאזלינן בתר 'בפועל' הרי אזלינן בתר 'חומר', כמו כן בשיחות על ה'לשיטתיה' של רבן גמליאל וחכמים (לקו"ש חכ"ד אלול) האם אזלינן בתר 'כמות' או בתר 'איכות' מתבאר כי 'איכות' שייכת ל'צורה' וכמות ל'חומר' (ושם בהסתייגות "דומה לפחות לשאלה... צורה... חומר") [ראה גם מפענח צפונות פי"א סימן ב' ושם: "הרבה הלכות שנתפרשו שם ע"פ גדר עצם וצורה בפרק זה משתמשים בהמונחים כמות ואיכות"]. משיחות אלו נראה שהמושג 'חומר' הוא פחות ומשני ל'צורה', לאידך בשיחות על איסור חמץ (לקו"ש ח"ז בחוקות, לקו"ש חט"ז וארא ה', שם בא – יו"ד שבט) מפורש להיפך ש'חומר' הוא ה'עצם' ו'צורה' היא המשני והצד השימושי.

[2] הלשון ברמב"ם כנ"ל הערה קודמת 'כל הגופים... כל מה שברא הקב"ה'. בכמה מאמרים הלשון 'כל נברא מנבראים דבי"ע יש חומר וצורה' (סה"מ תרס"ג ע' קטו) ועוד.

והנה בספר 'מילות הגיון' לרמב"ם (פ"ט) נראה כי השימוש בלשון 'חומר וצורה' בכתבי החוקרים אינו רק בכדי להצביע על המציאות לעצמה הנחלקת כנ"ל ל'חומר וצורה', אלא הוא מעין 'כלי שרת' כיצד להגדיר ולהבין ולפרק עניינים. כלומר בכדי לירד לשורשם של עניינים משתמשים החוקרים בשפת לימוד שחלק משפה זו היא המושגים 'חומר וצורה', ולכן בשפת החוקרים ישנם שינויים בהגדרות הדבר. אולם מכך שכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א משתמש לעניינים הלכתיים במושגים אלו, הרי פשוט לכאורה שה'שפה' בלקו"ש בעניינים אלו בכל הקשור להלכות, חייבת להיות תואמת להגדרת מציאות הדברים לעצמם. וכפי שיתבאר לקמן בארוכה, ולכן יש לדייק בכל שיחה בלשונו שם ובמיוחד בשיחות העוסקות בהלכות חמץ. וראה גם מה שכתב במעפנ"צ ע' 77 סוף סימן כט ועוד. ודו"ק.

[3] חלוקה פרטית יותר הינה לד' יסודות – רמב"ם שבהערה 1. וישנה גם חלוקה לג' – לקו"ש חל"א ע' 139.

[4] הנה הוספת המונח 'עצם' על המושג 'חומר', רווח הוא בשיחות (לקו"ש חט"ז וארא ה', שם בא-יו"ד שבט), ודבר זה מוכיח כי

[1] פ"ד ה"א "כל הגופים שלמטה מן הרקיע חוץ מארבעה יסודות האלו מחוברים מגולם וצורה" ולגבי האדם פ"ב ה"ג: כל מה שברא הקב"ה בעולמו... מהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה". מתוך דבריו נראה ומוכן כי הכפילות הלזו נובעת מעצם המושג 'נברא', שהוא צריך להיות מורכב משני שלבים-חלקים בסיסיים.

והביאור בזה בב' אופנים: א. מכיוון שהקב"ה ברא את העולם הן ברצונו והן במעשיו ודיבורו (כמבואר בתורה אור מקץ מאג, ובהרחבה בקונטרס עץ החיים בתחילתו, סה"מ תרס"ג ע' קטו ועוד) והיינו שכל דבר בעולם יש בו גם ביטוי וחלק של חפצו ורצונו של הקב"ה וגם של מעשיו. ה'צורה' של הדבר מבטאת את רצונו של הקב"ה בענין זה, והחומר של הדבר מבטא את מעשה היצירה עצמו. ולכן יש בכל דבר את שני החלקים כמבטאים לשני העניינים בבריא. ב. מכיון שהנבראים הם מוגבלים וגבוליים, הרי כל ענין גבולי לא יכול להיות 'אחד' פשוט שיכיל את כל מטרותיו, מרכיביו וביטוי, אלא הוא מוכרח לבוא לידי ביטוי בשלבים ובחלקים שונים. ומכיוון ש'צורה' ו'חומר' הם החלקים הכי בסיסיים לכל דבר, הן דבר שכלי, הן דבר חומרי והן לנפש ורצון, הרי שצריך לומר שכל דבר מוגבל יש בו גם חומר וגם צורה ולא שהוא דבר אחד בלבד. אלא שישנם נבראים שעיקר הדגש בהם הוא ה'צורה' ויש שעיקרם הוא ה'חומר' (ע"פ מורה נבוכים ח"א פ"ב. ביאור הרלב"ג – הובא במפענ"צ 'חומר וצורה' פרק ראשון סימן א' עמ' 51).

והנה ע"ש שני ביאורים אלו יובן בתוספת ביאור כל המתבאר לקמן בהבנת המונח המדויק של 'חומר' מול 'צורה', האם 'חומר' הוא השלב-החלק ה'עצמי' והראשוני של הדבר וה'צורה' היא ביטוי המעשי והעובדתי, ולפי זה 'חומר' הוא ביטוי לקדימה והיסוד של כל דבר. או שמא 'חומר' הוא החלק הלא מעובד וה'צורה' היא המטרה והתוכן של הדבר, ולפי זה אכן ה'צורה' קודמת במעלתה וענינה (בלשון הרלב"ג "החומר הראשון והצורה האחרונה. רצוני לומר הצורה אשר יקבל החומר הראשון תחילה קודם קבלו שאר הצורות"). אולם ראה בר"ש אבן גבירול [הובא במפענ"צ שם] שאכן במונח צורה יש כמה משמעויות וכמה שלבים "הצורה הנמצאת במדות הרצון. צורה מאוחדת עם החומר בפועל...".

והנה גם בשיחות קודש מוצאים אנו שתי גישות להגדרת 'חומר וצורה': בשיחות על ה'לשיטתיה' של מחלוקות ב"ש וב"ה האם

במקומות אלו מפרש ועוסק בחלק ה'חומר' הראשוני של הדבר – כפי שנתבאר בארוכה בהערה 1.

[5] במושג 'תואר' הנלווה לפעמים בשיחות למושג 'צורה' הרחב הרמב"ם עצמו ב'מילות הגיון', וביאר כי 'צורה' הכוונה למהות ומשמעות הדבר ו'תואר' הוא ביטוי לצורתו החיצונית של הדבר, והבהיר כי אכן בלשון בני האדם המושג 'צורה' מבטא את הצד החיצוני. אולם אין זו המשמעות האמיתית של המושג ובלשונו: "הכסא, דרך משל... הרבוע או השילוש... וצורתו האורך ומעט הרחב... כי כל אומן אמנם יצייר הצורה אשר צייר בחומר-מה... [אמנם] אנחנו לא נקרא התמונה והתואר בענינים הטבעיים 'צורה'... רק נבראת בתואר בני אדם". ומשמעות דבריו ש'צורה' הוא ביטוי מופשט לפן הפנימי של הדבר, משא"כ המונח 'תואר' הוא אכן הביטוי החיצוני לצורתו הגלויה כפי שהדבר 'מתואר' בעיני

א ווארט אין נגלה

הת' מנחם מענדל שי' שפינדלר

ולפי"ז נראה ברור שמחלוקתם היא אכן האם שעבוד קונה את ה'חפצא' או שהוא התחייבות של ה'גברא' בלבד.

ולבאר עומק הסברות בזה יש להקדים שיחת קודש מהרבי שליט"א מלך המשיח (ט"ו בשבט תשמ"ה סעי' י"ט-כ' - הוגהה ונדפסה בלקו"ש חלק ל' ויגש א'). ותוה"ד כדלהלן:

היסוד למהות עניין שיעבוד אדם לחובו של חברו, נובע מההתכללות שבין בני ישראל.

וזה יש לבאר בב' אופנים, הא', זו התכללות שבשלימות הכוללת גוף וממון ישראל. והב' שזו התכללות רק מצד הנשמה ולא מצד הגוף.

ובזה היא המחלוקת:

וזה יש לבאר בב' אופנים, ה-א', זו התכללות שבשלימות הכוללת גוף וממון ישראל. וה-ב' שזו התכללות רק מצד הנשמה ולא מצד הגוף.

ובזה היא המחלוקת: אם ההתכללות היא בשלימות ה"ה גם ממנית וברגע שאדם לווה כסף עוברים נכסיו להיות תח"י המלווה. אך באם איננה בשלימות, הרי ההתחייבות היא רק על האדם ולא על נכסיו ונותרת כערבות על האדם ה'גברא'.

והנה עפ"י היסוד הנ"ל המבאר את אופן הקשר בין בני בערבות, יש לבאר את גדר השיעבוד, דלאב"י שסבור שגדר שיעבוד 'תופס' את החפצא, הרי שגדר ההתכללות בין בני ישראל חזקה עד למאוד ומגיעה אף בממון של ישראל, משא"כ לרבא שסבור שגדר ההתכללות הוא עניין נשמתי ושייך רק לנשמות בגופים לא יתפוס השיעבוד את ה'חפצא' אלא רק את ה'גברא'.

ומכאן באנו לחידוש עצום בגדר שיעבוד שיהיה שייך רק בבני ישראל בהם שייכת ההתכללות וצ"ע כיצד יתפוס שיעבוד ב'נכרי' שהלווה את ישראל על חמצו' וע"ד קושיא הנ"ל בהסברת המושג 'לך תהיה צדקה' שמקנה את הפיקדון באופן ש'עובר עליו' אף כשהמדובר ב'אינו יהודי' ואיזו צדקה יש כאן? ואשמח לשמוע דעת הקוראים בזה.

אופן פעולת השעבוד

איתא בגמ' ל' ע"ב "איתמר בעל חוב אב"י אמר למפרע הוא גובה ורבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה". היינו שלדעת אב"י כשהלווה נותן משכון על הלוואה - נקנה הדבר למפרע כבר מעת ההלוואה (באם לא ישלם), משא"כ לדעת רבא שהמשכון נעשה של המלווה רק מעת שגובהו תמורת חובו.

והובא ביאור במחלוקתם במדור זה בגליון הקודם ע"י הת' מ"מ דונין, ותוכן דבריו כדלהלן: יש ב' אופנים לבאר את סברת מחלוקתם, א' - בקנין על תנאי, הווי אומר שהלווה מקנה למלווה את המשכון בעת ההלוואה על תנאי, והתנאי מתקיים רק לבסוף כשלא מחזיר ההלוואה. ופליגי האם בכה"ג, תופס משעת הקנין או רק מעת קיום התנאי. ואופן הב' - שזהו רק התחייבות של המלווה להחזיר את ההלוואה, שהתחייבות זו חלה על דבר מסויים. עכת"ד.

ועד"ז אפ"ל שמחלוקת אב"י ורבא בכללותה היא האם השיעבוד הוא כקנין או כהתחייבות. שלדעת אב"י שהשיעבוד תופס למפרע הרי הוא כיון שההלוואה פעלה חלות קנין בנכס שתפס כבר מאז, משא"כ לדעת רבא שסובר שרק לבסוף נקנה המשכון הרי השיעבוד הוא כהתחייבות על ה'גברא' ורק כשמגיע זמן הגביה אז נקנה הנכס המשועבד למלווה.

* * *

ובהרחבת העיון בסברות מחלוקתם של אב"י ורבא, הנה נראה לומר שב' אופנים אלו הם כפי שמבאר הנהגות המשפט (חו"מ סי' קצט. ס"ק ב' משפט האורים) בהסברת גדר שיעבוד בדעת הרמב"ם.

ובהקדים, דיש דעות שפירשו גדר שיעבוד כקנין השווי, היינו שלמלווה אין קניין ממש בגוף החפץ אלא רק בשווי החפץ, ומחלוקת אב"י ורבא תהיה בכמות ואיכות קניין השווי.

אמנם, הנהגת מ"מ מבאר שלדעת אב"י השיעבוד הוא כקנין ממש (ועיי"ש ההכרח לומר כן) ולדעת רבא אין קניין כלל.

הלמדן

/ סיפורו של 'תמים'

פוקא

/ שחמט

איזה יופי... הנה על הפנים של אייזיק יש סוג של ו' גדול במצח, בעין השמאלית שלו ביחד עם הגבה זה כמו יו"ד... אתה יודע מאיפה הוא הגיע לתווי פנים בהם היו"ד והוא"ו בולטים כל כך? כי הוא השליח של הרבי, הרי עוד כחייל כשקיבלתי את התמונה של הרבי ראיתי את שם הוי"ה ממש בכל התווים. שלושה ימים הייתי בהתרגשות, לא אכלתי ולא ישנתי. זה פני שם הוי"ה. כך הגעתי לחב"ד..."

ויש את אהרן גבעון. "רבותי, צדיקים וחסידים. הגיע זמן השיא. נא להשתתף". כל ליל שישי בחצות הלילה בדיוק, הוא מתיישב על הרצפה ומתחיל את 'תיקון חצות'. אהרן היה בצבא כל השנים, ולאחר מלחמת לבנון הוא התחיל לחזור בתשובה על ידי חב"ד, אך חיש קל עבר ללמוד ברובע היהודי בקהילה מתנגדית-מוסרניקית ממדרגה ראשונה. במשך עשר שנים הוא לא יצא מבית המדרש לדברי חולין, אשתו וילדיו היו מגיעים לראותו שם, באותם שנים למד את כל הש"ס וספרי מוסר והחל לערוך תיקון חצות בכותל המערבי. הוא מקפיד הקפדה יתירה על הפרשת תרומות ומעשרות באופן אישי מכל דבר מאכל שנקרה לידי מחשש שמא קרתה תקלה אצל המשגיח כך נוהג אפילו בכל שקית בייגלה מיד כשפותח אותה, וכן שומר על שתיקה בכל משך זמן התפילה, על תפילה בנץ החמה, ובמיוחד נזהר על בל-תשחית, על לשון הרע, על הונאה אפילו בעשר אגורות וכמובן על שמירת העינים.

הסיבה שהתקרב לחב"ד היתה דווקא בגלל הספר 'פוקא עורים' לאדמו"ר האמצעי, וכשעיין בסיום החוברת וראה את רשימת הספרים הנוספת של חב"ד החל אט-אט לקנות וללמוד. מאז הוא נדבק משום-מה לאייזיק שכינה אותו "הפרוש", ואהרן קיבל את התואר בענוות חן ובהנאה חצי-גלויה...

*

"תבין, תורת המשחקים זה הסוד כאן. כל מי שאתה רואה ונפגש איתו בחיים זה בהשגחה. זה לא הסתברויות כמו שחושבים, זה בהשגחה. זה יותר דומה לשחמט. שחמט זה סוד החברה האנושית. זה אחד המשחקים הכי עתיקים. אומרים שחנוך המציא את השחמט... אתה מבין?! כשאתה שואל שאלה על קיומו של הבורא ואייזיק עונה לך חזיתית, הוא בעצם עשה לך שח... כשאהרן מבקש שתקום מהמקום שלו בתפילה, הוא בעצם מפיל לך חייל. יש טיפוסים של 'רץ', יש טיפוסים של 'סוס' ותמיד-תמיד יש את המלכה. החיים הם רק משחק קח אותם בקלות. כך הבורא משחק בעולם, אנו השחקנים של בורא עולם שאוהב אותנו".

12 בלילה. ניר שוורץ מרצה את ההרצאה השבועית על העולם כמשל והשחמט כנמשל. מולו יושב כפיר אהרוני שמגדיר את עצמו בכרטיס הביקור: 'כפיר אהרוני. רפלקסולוג. רואה שם הוי"ה'. "תבין כשאני מביט על תווי הפנים של העומד מולי, אני קודם כל הולך עם קוי ההוי"ה. בגיל שבע עשרה גיליתי את האור ומאז אני רואה בכל דבר שם הוי"ה. כשהגעתי לחב"ד, הבנתי שהוי"ה זה מלשון מהוה ומחיה ומקיים, ומאז... אפילו בגלגל של אוטובוס אני יכול לומר לך לפי הצורה שהוא חונה ליד המדרכה של התחנה, מה מצב הגלגל ומה מצב כל האנשים שהיום נוסעים בו לפי פסי וקמטי ההוי"ה שבצמיג. הוי"ה זה הסוד תבינו אחים. גם ברמב"ם היומי אני מחפש כל בוקר את ההוי"ה בראשי התיבות וסוד המספרים של הפרקים היומיים, אתה תמיד מוצא את זה. הנה למשל היום התחלנו שוב את הרמב"ם בהלכות יסודי התורה, והר"ת של ארבע המילים הראשונות הם שם הוי"ה, תראה

ד' מרחשון. ליל שישי. "ופרצת למתבונן - ישיבה למתקרבים - רמת שז"ר". גוש דן.

שאריות סושי כשר למהדרין. קרקרים, מיץ גזר שכבר נקדם מעט, בוטנים בדבש. בקבוק עם שאריות של 'מחיה' עשויה מתמרים עבודת יד. רונן צ'חנובר הפיזיקאי המתקרב ודוד צלאח 'התימני' שיועד את כל התנ"ך עם הטעמים אך אינו בטוח שזה אמיתי [הערת מערכת החייל: רח"ל ורח"ל], כבר הלכו להם.

אייזיק ברין מנסה לנער את החבר'ה שנותרו באומרו 'החופש עומד להסתיים, עוד שבועיים יגיעו התמימים ואז תבינו מה זה יהודי טוב, כפיר יפסיק עם הדמיונות וניר יפסיק עם הילדותיות. אנו עומדים להביא לכאן 'תמימים', אתם קולטים? ת מ י מ י ם".

כפיר הביט בו וענה: "שים לב! במילה תמימים אני מיד רואה ארבע פעמים הוי"ה. תקלוט איזה יופי האות ת' הרי מורכבת מה' של הוי"ה, פלוס יוד תחתונה... התמימים זה שם הוי"ה בריבוע לכן הם תמימים כי הם מרובעים. חחח".

ניר הביט בו ואמר "אתה יודע מה?! הכנסת את הרץ למגרש מול

הרב אייזיק. עומד להיות מעניין כאן, הרבה חיילים במשחק השחמט, אבל אייזיק יישאר תמיד המלכה, ידו בכל".

אייזיק היה על סף איבוד עשתונות, אך בלי להתבלבל כיבה את החשמל.

"מה אמרתי"?! הגיב ניר בנימת ניצחון, "הוא סגר עליך והלילה הסתיים בשחמט".

אייזיק ברין הדליק שנית את האור והביט סביבו. מחשבה רבה הושקעה בכל פינה במקום הזה. התקרה צבועה בתכלת עם נגיעות של כוכבים, ומתחתיה פרוסה טלית ענקית המשווה למקום אופי מיסטי רוחני. כל מדף מעוצב באופן ייחודי, ואפילו פרוכת ארון הקודש בסגנון ישראלי עכשווי, מבד ג'ינס בגוון תכלת עם הכיתוב:

'בקשו פני את פניך...

ברגעי פתיחת הארון בקשו את התגלות הגואל - מנחם שמו'.

כבר חלפה כמעט שנה מאז פתיחת המקום, אך חוץ מכמה הזויים ורחפנים איש לא הפך להיות חלק מהמקום. עברו שם עשרות רבות, אך הם לא הפכו לקבועים. אחת הפינות בהם המקום דווקא כן נחל הצלחה היתה פינת היודאיקה, אייזיק העיף מבט לעבר פינת החמד הזו שהשקיע בעיצובה כמה עשרות אלפים טובים, אך גם היא אינה משביעת רצון. במקום לרכוש את 'פניני התניא' ו'נביא מקרבך', רוכשים כאן את האלבומים של הידברות, ספרות הרפואה ההוליסטית במשנת הרמב"ם וספרי קבלה מבית מדרשם של מקובלי הניו אייג'. במקום מזוזות מהודרות, קונים חמסות וקמיעות שהונחו במקום רק לקישוט בעלמא. ואפילו תמונת הכותל המערבי וקבר רחל נמכרת יותר מתמונות המלך המשיח ונופים חב"דיים.

אייזיק החסון מסתובב כבר כמה שבועות עם ייאוש מכרסם, לולא ידידו ומשפיעו התמים דובער גנסבורג הוא כבר היה מבטל את חוזה השכירות למקום. דובער היה זה שנתן לו את הצ'אנס האחרון. "חייבים לפתוח כאן ישיבה! הכל ישתנה".

אייזיק בחור מעשי ותכליתי, פנה מיד לממש את הרעיון. במשך כל חודש תשרי האחרון תר וחיפש אחר תמימים שיסכימו לבוא, אך דבר זה רק הסתבך. מטיפוסי הבחורים שהסכימו לבוא, הוא לא רואה נחת, ברגע האחרון אייזיק הגה רעיון ופנה לישיבה בה למד, והציע למשגיח הראשי 'פתרון' לתמימים שהישיבה מפעם לפעם צריכה לשחק עמם בהלכות 'הוצאה והכנסה' וביקש שיבואו אליו לגוש דן לתקופת זמן בשנה. ההצעה התקבלה באסיפת ההנהלה ובחודש חשון אמורים התמימים להגיע. "אייזיק, רק בגלל דמותך היציבה הסכים ראש הישיבה לדבר הזה. אנו סומכים עליך. קח בחשבון שזו תקופת מבחן לרעיון המהפכני הזה", אמר לו המשגיח-ראשי.

עוד שבועיים זה עומד לקרות. תריסר בחורים עומדים לאיש את המקום ואייזיק כבר הכשיר את השטח. "הם צורכים אוכל בכמויות, הם לא בוחלים בשינה, ובעיקר הם צריכים תעסוקה רוחנית. שמונה שעות לימוד ופעילות". הוא הצליח לבנות בתוך המקום שני חדרי שינה שיצליחו לאכלס את התמימים ובנה מטבחון צדדי עם גז וכירה.

את המימד המשפחתי שלו, יש שם איזה 'פגם משפחה'. דקיק. דקיק מאד. איזו רכילות לא נעימה על אחד מהוריו, אולם הדבר לא מפריע לבטחונו של אייזיק. נכון, לפעמים כן. פה ושם במשפחה יש איזה בעייתיות חברתית-רגשית, אך לא אצל אייזיק.

לעומתו דובער גנסבורג היה שונה. שונה מאד. הוא תמים מופשט, עובד, פנימי ומשיחיסט לא קטן. גדול מאד. מבית חב"די שופרא דשופרא. גם בחיצוניות שונים הם. מאד. דובער בחור דקיק ושברירי, דומה כי כמעט לא נכנס לפיו מאום במשך היום, עיניו הבולטות מלמדות על חוסר שינה כרוני. תמיד הוא נרדם על ספסלים עם ספרים ורק לפנות בוקר עולה על יצועו.

גם דובער וגם אייזיק למדו יחדיו בישיבה ביישוב זניח בשם 'כנען' - בצפון הנגב ליד ערד. הם אכן מאותו בית מדרש, אך שונים מאד. ובכל זאת חברים. אולי הם משלימים אחד את השני והשילוב ביחד עושה את העבודה.

*

ח' מרחשון.

"אייזיק, מצאתי! מצאתי! אוצר! תמימות שבתמימות! מנוע. מנוע שעובד 20 שעות, מתמיד, בקי, חסידישער, מסור, ביטול'דיקער, ובעיקר למדן עצום. הוא יביא לך עוד עשר סירטוקים חדשים תוך שנה, הוא יודע להתמודד גם עם הציבור האינטליגנטי וגם עם התמימים שלנו".

דובער גנסבורג דיבר בלהט. רק לפני שעה הוא נחת מהרבי מלך המשיח שליט"א כשהוא נלהב ונמרץ יותר מאי פעם. הוא הצליח למצוא את החוליה החסרה להצלחת המשימה.

אייזיק הקשיב וקטע "אתה יודע מה היה אומר ר' מוטל קוזלינר - בשידוכים לא מבררים מעלות, מבררים חסרונות. מה החסרונות שלו...".

דובער לרגע נרתע, הרהר, וענה בביישנות-מה "הוא משיחיסט". הוא הביט לעבר אייזיק וראה את האחרון מתפקע מצחוק "רגע רגע אתה מכיר את האימרה של ראובן - לתיבת נוח הכניסו פרה עם פרה ולא פרה עם חמור... וכי מה אנחנו, לא משיחיסטים?! מה לא מתאים כאן?"

דובער ברר את מילותיו והגיב "כן. אך, הוא משיחיסט באמת... אין אצלו 'רבי' בלי 'מלך המשיח שליט"א' ואין כזה דבר להפיץ חומר בלי 'יחי' ותמונת מלך המשיח".

אייזיק הרהר לרגע וענה בפסקנות "שטויות. שלשה

אייזיק היה עסוק לא רק בצד הטכני והארגוני של המקום, הוא ידע גם 'להנדס' את האנשים. הוא ניסה לבנות כיתה שתהיה מורכבת באיזונים נכונים. "אתה מבין דובער? לבנות שיעור זה גם חכמה עמוקה. צריך שליש למדנים ועובדים, שליש חובבי אמצע והשלש האחרון 'שאר ירקות'". דובער התבונן בו בתמימות וניסה להבין למי הכוונה במילים 'שאר ירקות' ואייזיק הוסיף "נו, אתה יודע כמה משוגעים, כמה מוקצנים, ושיהיה גם קצת פרחחים. זה נותן אווירה. איך אומר ניר 'כמו בשחמט. גם שם כל קבוצה מחולקת לשלוש. יש את החיילים, יש את ה'מגינים' ויש את חצר המלוכה עצמה".

דובער לא יכל לשמוע את התיאורים הללו. הוא אהב את אייזיק בלי סיבה גלויה, אולי הוא בעצם משלים משהו שחסר לו, אך הסגנון הבוטה והיחס של אייזיק לתמימים כמו לו... לשחקני שחמט... לא הלם את רוחו העדינה. "תמימים הם של הרבי, מי אתה שתחליט איך בונים כיתה. יש לעשות זאת על פי הגרלה בלבד...!". אך אייזיק היה חניך של המשגיח-ראשי בישיבתו מלפנים, והוא ידע בדיוק את הפוטנטיים של הרכבות כיתה ושילוב התמימים. הוא הביט בדובער ושתק, כאומר 'מה הוא מבין'...

עכשיו הוא עומד ומתבונן במקום המושקע שלו ומהרהר על מה שעומד לקרות בעוד שבועיים. אולם משהו אחד היה עדיין חסר לו לפאזל. הוא עדיין לא מצא איזה שליח אחרי קבוצה שיתן את הטון הלימודי, ודבר זה הציק לו. מי שמכיר את אייזיק יודע שהוא מחפש שלימות... וכאשר הבורג הזה חסר במערכת, הדבר לא נותן לו מנוחה.

אייזיק ציפה להבטחתו של דובער גנסבורג להביא לו מסווען סווענטי שליח. משהו מתאים אחרי קבוצה. וכשדובער לוקח על עצמו משהו אייזיק יודע שהדבר יתממש.

*

אייזיק ברין.

בחור בריא בגוף, בנפש, יודע גם יודע ספר - נגלה, חסידות, חקירה וגם פוליטיקה פנים-קהילתית. הוא כמעט 'שלימות'.

אייזיק ניחן בחושים חברתיים ויכולות ארגוניות, והדבר מתבטא גם באמונה המשיחיסטית שלו כביטוי להשתייכות חברתית. גם בעברו יש לו שורשים חבדיי"ם מובהקים, סב סבו היה ברין שסייע לרבי רש"ב [הערת מערכת החייל: ראה אג"ק לאדמו"ר הרש"ב ח"ב בתחילתו, מכתבים לר' שמואל ברין], אולם אייזיק בוחר להצניע

חדשים ברמת שז"ר והוא ידבר אחרת... נו, מה השם שלו?"

דובער השתתק. לרגע עבר בו חשש אולי הוא טועה, אך מיד המשיך:

"בקבוצה קראו לו - 'הלמדן'. יצחק אלחנן. יצחק אלחנן קיי

'הלמדן' - - -

פניו הבטוחות של אייזיק נראו מופתעות: "יצחק אלחנן? מתנגד? זה שם ליטאי-ליטאי... אתה מביא לי כאן משהו מ'ערכים'? חחח. חשבתי איזה חיים-שואל. מה זה 'יצחק אלחנן'. בעצם מאיפה הוא? הוא משלנו? למד אצלנו בכנען?"

דובער גנסבורג לא בדיוק ידע את הביוגרפיה של יצחק אלחנן מלבד זאת שהוא 'בני ברק' מלידה' ממשפחה ליטאית די-מכובדת, שבאמצע ישיבה קטנה עבר לחב"ד.

"אולי יש לו עוד בעיה", גמגם דובער, "כששאלתי אותו מי המשפיע שלו, הוא ענה:

הרבי שליט"א מלך המשיח" - - -

אייזיק הביט לרגע בדובער, הרהר והוסיף "אתה יודע איך היה ר' מוטל קוזלינר מכריע בשידוכים? עם משקולת. חסרונות לעומת מעלות. המעלות שאתה מונה עולים על החסרונות. יש משהו בלי חסרון...?". אייזיק השתתק לרגע ופלט כסיכום: "נטפל גם בו..."

דובער הופתע מהתגובה של אייזיק, בדרך כלל הוא היה חורץ גורלות בקפדנות. אולי הפעם אין לו ברירה וזה מה שיש... או שמא הוא כל כך בטוח בעצמו שהוא מסוגל 'לעצב' לא רק חדרים וארונות אלא גם נערים? רגע, אז בעצם אייזיק רואה את כולם כחיילי שחמט דוממים שהוא מכניס בהם רוח חיים? "שוב פעם שחמט?", ניסה דובער להסיט את חוט מחשבותיו. "במקום שהרוח השלטת ב'ופרצת למתבונן' תהיה רוחה של חסידות חב"ד, מכניסים כאן רעיונות משונים מהאנשים שמגיעים למקום..."

לרגע הוא נפל ברוחו, אך התחזק והרהר "הרבי מלך המשיח שליט"א בירך על המקום והענין, אין ספק שיש כאן ענין חיובי. זה רק נסיונות. נסיונות בלבד. אייזיק מתכוון ועושה טוב, צריך קצת ליישר אותו".

דובער כמעט שכח לעדכן את אייזיק על הבקשה היחידה שביקש ממנו יצחק אלחנן - "הוא ביקש משהו. הוא זקוק למקום גדול לאחסון כאלף

ספרים שמביא עמו מקבוצה". דומה כי סבלנותו של אייזיק פקעה והוא הגיב בחפזון "עכשיו אתה מתחיל להפחיד אותי. הוא צריך את כל האלף ספרים איתו? שיאחסן זאת אצל ההורים שלו. אין לנו מקום".

דובער חשש לחשוף עוד משהו, שמא אייזיק יתנער לגמרי מיצחק אלחנן, אך יושרו הפנימי התגבר והוא ענה בחטף:

"מממ... אין לו... אין לו בית..."

אייזיק נעמד, התקרב לעבר דובער והגיב בתמיהה-פליאה-מלגלגת-כאובה:

"סוף סוף הבנתי את סודו..." וכמו משהו שאחזו דיבוק החל אייזיק להסתובב סביב עצמו ולחקות את קולו של דובער במין כאב מתסכל כאילו על אוצר שאבד - 'אין לו בית'... 'אין לו בית'... 'אין לו בית'... אה? 'אין לו בית'... אתה מביא לי משהו עם כתם לידה והוא יהיה ה'שליח' של התמימים? ה'פני' של המקום?". לרגע אייזיק נעצר, היה נדמה שהאחריות שלו גוברת על האינסטינקט הרגשי שלו. אולי הוא נזכר בפגם-משפחה הקטנטן שלו-עצמו שתמיד מכניס בו נמיכות רוח רגעית בעת קבלת החלטות משמעותיות.

הוא הביט לעבר דובער ואמר כנכנע: "אוקיי. הוא בא לנסיון עד אחרי חנוכה. את האלף ספרים שישים בינתיים במחסן של הישיבה ב'כנען'. אם הוא יגזים, הוא לא יהיה כאן" ובנימה כמעט מתחננת הוא הוסיף לדובער: "תבין אני לא מסוגל יותר להכיל 'טיפוסים'."

כשהשולחן חרק, אייזיק קלט כי ניר שוורץ האזין לשיחה. הוא ניגש אליהם ואמר בהתרגשות: "דובער, לא ידעתי כמה אתה חזק בשחמט. אתה יודע איך קוראים למהלכים שלך בשפה המקצועית? "איגוף סמוי". אתה מאגף את הרב אייזיק והוא אפילו לא שם לב".

המסר עבר ואייזיק נדלק, הוא הביט לעבר דובער כמו מתחרט והוסיף כמעט בצעקה:

"אתה שומע דובער? משהו ה כ י - ק ט ן והוא לא יהיה כאן!" - - -

המשך יבוא בעז"ה...

שמראש השנה (שהוא כולל בתוכו את כל ימות השנה)

איז דא א באשטימטער מספר פון ימים ושעות,
הרי ישנו מספר מסוים של ימים ושעות,

וואס אין זיי קען מען טאן אין די ענינים וואס זיינען דוחה און
מבטל דעם גלות, און זיינען מקרב די גאולה;
שבהם יכולים לעשות בענינים שדוחים ומבטלים את הגלות,
ומקרבים את הגאולה;

איז ווען ס'קומט א שנת העיבור (אזוי ווי ש.ז.) -
הרי כשבאה שנת העיבור (כמו בשנה זו) -

איז מען מוסיף א חודש שלם אויף צו טאן אין די ענינים וואס בר-
ענגען דעם ענין פון "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" -
הרי מוסיפים חודש שלם בכדי לעסוק בענינים אלו שמ-
ביאים את הענין של "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
נפלאות"

- וואס חודש העיבור איז דאך פאר חודש ניסן, "חודש הגאולה" -
שחודש העיבור הוא הרי לפני חודש ניסן, "חודש הגאולה"

אז ס'זאל זיין די גאולה פון דעם איצטיקען גלות,
שתהיה הגאולה מהגלות העכשווית,

- אין אן אופן פון [-באופן של] "כימי צאתך מארץ מצרים
אראנו נפלאות".

וואס דאס איז דער אויפטו וואס איז דא אין שנת העיבור
שזו היא המעלה שישנה בשנת העיבור

- אז ס'קומט צו נאך א חודש אין וועלכן אידן טוען אין "סור מרע
ועשה טוב",

-שיש עוד חודש בו יהודים מתעסקים ב"סור מרע ועשה
טוב",

וואס דורך יעדער מעשה, יעדער דיבור, און אפי' יעדער מחשבה
טובה,
שע"י כל מעשה, כל דיבור, ואפילו כל מחשבה טובה,

איז מען דוחה און מחליש און מבטל דעם ענין פון "חטאינו",
הרי דוחים ומחלישים ומבטלים את הענין של "חטאינו",

ובדרך ממילא איז מען דורך דערויף דוחה און מחליש און מבטל
דאס וואס "מפני חטאינו גלינו מארצנו".
ובדרך ממילא ע"י זה דוחים ומחלישים ומבטלים את מה
ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו".

(משיחת מוצאי ש"פ פנחס, כ"ד תמוז ה'תשל"ח)

אין דערויף קומט צו נאך א הדגשה מיוחדת בנוגע לש.ז.
בוה באים להדגשה מיוחדת בנוגע לשנה זו

(נוסף על האמור לעיל אז [-ש] י"ז בתמוז איז אין אן אופן פון
[-הוא באופן של] "נדחה") -

אז דאס איז [-שזוהי] שנת העיבור:

דורך יעדער פעולה וואס א איד טוט בזמן הגלות אויף צו ממעט
זיין דעם ענין פון "חטאינו",
ע"י כל פעולה שיהודי עושה בזמן הגלות כדי למעט את
הענין של "חטאינו",

סיי דורך תשובה אויף ענינים בלתי רצויים,
הן ע"י תשובה על ענינים בלתי רצויים,

און סיי דורך דעם ענין פון "ועשה טוב",
והן ע"י הענין של "ועשה טוב",

דער ענין פון [-הענין של] לימוד התורה וקיום המצוות -

איז ער דוחה דעם ענין הגלות,
הרי הוא דוחה את ענין הגלות,

ווארום דורך דעם וואס מ'איז דוחה ומבטל סיבת הגלות,
מכיון שע"י שדוחים ומבטלים את סיבת הגלות,

דעם ענין פון [-הענין של] "חטאינו",

ווערט בטל ממילא דער מסובב דערפון - דאס וואס "גלינו מאר-
צנו".

מתבטל ממילא המסובב מזה - זה ש"גלינו מארצנו".

און דורך דערויף ווערט דער ענין פון "והפכתי אבלם לששון",
וע"י נעשה הענין של "והפכתי אבלם לששון",

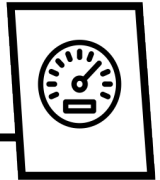
און [-ו] "והפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים" -

וואס דאס וועט זיין [-שזה יהיה] בביאת משיח צדקנו;

אבער די סיבה לזה אז אזוי וועט זיין בביאת משיח צדקנו
אבל הסיבה לזה שכך יהיה בביאת משיח צדקנו

(און אויך דער דיחוי בפועל, וואס דאס איז שוין דא גלייך על
אתר) - איז דורך דער עבודה פון אידן בזמן הגלות.
(וגם הדיחוי בפועל, שזה כבר כאן "על אתר") - הוא ע"י
העבודה של יהודים בזמן הגלות.

וואס פון ר"ה (וואס ער איז כולל אין זיך כל ימות השנה)

שתיה".

ולהעיר שבדבר מלכות בלק (ס"ג) משמע שמאחז"ל זה קאי על ג"ע).

והטעם לכך שהעינוי עצמו יהיה ששון ושמחה, מובן מהמבואר בלקו"ש חל"ג (שיחה ל"ז תמוז ס"ה ואילך) שבזמן הזה כשאדם אוכל יש לו הנאה מגשמיות האוכל (על אף שעושה זאת 'לשם שמים'), וגם בשבת שהאכילה גופא היא מצוה, לא כל אחד מרגיש אך ורק את החיות דקדושה שבאכילה.

אמנם לע"ל חיות האדם תהיה אך ורק מהקדושה (שהרי "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"), וע"כ הששון והשמחה לא יתבטא באכו"ש אלא אדרבה בצום גופא.

וע"ד מ"ש 'להחיותם ברעב' שמקבלים חיות מהרעב גופא (כפי שהוא בנוגע ליו"כ).

ולכא' יש לשאול הרי אף בתקופה הא' לא יהיה רע, וחיות האדם תהיה רק מהקדושה, וא"כ מדוע יאכלו וישתו, ולא יהיה זה באופן ד'להחיותם ברעב' כבתקופה הב'?

ולאידך גם בתקופה הב' אפשר שיהיה את הענין דאכו"ש, אף שהחיות תהיה רק מהקדושה, שהרי יכולה להיות אכו"ש בלי הנאה גשמית, ורק הנאת הנשמה מקיום מצוה (כפי שמבואר בשיחה שם ס"ה-ו)?

ויש לבאר זה (בדא"פ) ע"פ המבואר בכ"מ (ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' תפ"ה, קונטרס "תורה חדשה" הע' 108, אג"ק ח"ב ע' ס"ח ואילך, וראה גם בלקו"ש חט"ו שם סי"א) החילוק בין התקופה הא' לתקופה הב':

דבתקופה הא' אף שלא יהיה רע בפועל, אבל יהיה עדיין שייכות לרע, משום שביטול הרע יהיה תוצאה טבעית מהמצב שישרור בעולם (שהטובה תהיה מושפעת .), שהרי 'עולם כמנהגו נוהג', ולא ישתנה טבע האדם והעולם.

אמנם בתקופה הב' ישתנה טבע האדם והעולם, ובמילא לא יהיה אפי' שייכות לרע, שזהו שינוי במנהגו של עולם.

ועפ"ז י"ל שבתקופה הא' אף שיהיה החיות מהקדושה, ולא יהיה רע, שלכן יבטלו הצומות, הרי מכיון שיהיה עכ"פ שייכות לרע הרי א"א שהצום עצמו יהפך, "להחיותם ברעב", שהרי זהו שינוי הטבע, אלא שיאכלו וישתו, ובפועל לא יהיה זה תענוג גשמי אלא תענוג רוחני (ממצות שמחת יו"ט), מצד דרגתם של בני' בתקופה הא', כתוצאה ממצב העולם.

אמנם בתקופה הב' שישתנה טבע האדם והעולם, הצום עצמו יתהפך, כך שלא יהיה אפי' שייכות לתענוג מהמאכל הגשמי.

כתב הרמב"ם בסוף הל' תעניות: "כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח. ולא עוד אלא שהם עתידים להיות יום טוב וימי ששון ושמחה שנאמר כה אמר ה' צב-אות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו".

ומבאר הרבי שליט"א מלך המשיח (לקו"ש חט"ו שיחה לעשרה בטבת ס"ו) שבהשינוי שיתחדש לע"ל בהצומות ישנם ג' ענינים:

א. הצומות יבטלו.

ב. לא רק שיבטלו אלא שיהיו ימים טובים.

ג. יתרה מזו הצום עצמו יהפך לששון ולשמחה.

וזהו כוונת הרמב"ם בהוספה "ולא עוד אלא . . .", שלא זו בלבד שהצומות יהיו ימים טובים (שזה מובן גם מתחלת לשונו "כל הצומות . . .", שמובן מאליהם שם יבטלו, במילא יהיו הם ימים טובים), אלא יתירה מזו שהצומות עצמם יהפכו (כנ"ל).

וזה מרומז גם בהפסוק שהרמב"ם מביא "כה אמר ה' . . .", שה' צום' עצמו יהיה 'לששון ולשמחה', ולא רק שיבטל (ראה ס"י).

וכפי שמבאר הרבי שליט"א מלך המשיח בדבר מלכות בלק (ס"ב) שכל כוונת ותכלית הצום מלכתחילה הוא בכדי שיבטל ויהפך לששון ולשמחה.

[שזהו הטעם לכך שהפסוק קורא לזה בשתי שמות הפכיים 'צום' ו'ששון ושמחה' (כפי ששואלת הגמ' בר"ה יח, ב), משום שאם מסתכלים בצורה חיצונית זה באמת צום, אבל אם מסתכלים מבחי' פנימית (על כוונת ותכלית הצום), זה באמת יום של ששון ושמחה, ובגאולה שיתגלה הפנימיות של הצום יראו במילא שהצום עצמו הוא ששון ושמחה (ראה גם בלקו"ש שם, ס"י)].

ולהעיר שהמקור לכללות ענין הצומות (מדברי קבלה) הוא מהפסוק 'כה אמר . . . צום הרביעי' הנ"ל, ובו גופא נאמר שהצום יהפך ל'ששון ולשמחה', כלומר שזה שהצום עצמו יהפך, נלמד מהפסוק שמלמד אותנו על עצם קיום הצום, יוצא איפוא שענין הפיכת הצום אינו פרט בצום, אלא זהו חלק ועיקר מתקנת הצום, והטעם, משום שהפיכת הצום זהו כל כוונתו מלכתחילה (כנ"ל).

והנה בתקופה הא' הצום אמנם יבטל, ובמילא יהיה גם יום טוב, אבל עדיין יאכלו וישתו בו, משום שזה שיהיה ל'ששון ולשמחה' הוא ענין נוסף שבא לאחרי ביטולו.

משא"כ בתקופה הב' הצום עצמו יהפך, היינו שלא יאכלו וישתו בו, וזה גופא יהיה ה'ששון ושמחה', שהרי על תקופה זו נאמר "העולם הבא אין בו לא אכילה ולא

הידעת?

תשעת הימים שחל להיות בשנת הנפלאות...

"יום ראשון כ"ט תמוז, ער"ח מנ"א: . . בשעה 22:45 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילות מנחה-מערב. הקהל לא שר מפאת תשעת הימים, אך לפתע הניף כ"ק אדמו"ר שליט"א חזק בידו הימנית! - ומיד החלו לשיר "דידן נצח".

יום שלישי ב' מנ"א: . . כשכ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילות שרים (על אף שזה "תשעת הימים") "זאָל שוין זיין די גאולה" או "דידן נצח", וכ"ק אדמו"ר שליט"א מעודד בידו כרגיל, זהו מחידושיה של שנת ניסים.

(מיומני התמימים - ה'תש"נ)

גליון זה נדפס

לזכות

המשפיע האהוב

הרב זלמן ניסן פנחס

בן

חנה ביילא רייזא

נוטיק

יחי אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח לעולם ועד

לקוטי בתר לקוטי

בלי כוונה?!

בכל דבר, גם הפעוט ביותר, שבעינינו הנבראים אינו נקרא בשם, ואין אנו מתחשבים בו כלל - ישנה כוונה אלקית, רצון אלקי, וההשגחה העליונה מסבבת כמה סיבות, כיצד ואיך לבצע את הכוונה העליונה.

קיץ תרנ"ו, בלכתי עם אבי לטייל בשדה, התבואה כמעט והבשילה, רוח נעימה נשבה והשיבולים התנועעו אנה ואנה - אומר לי אבי: ראה אלקות! כל ניד וניע של שיבולת היה כלול במחשבה הקדומה של פרצוף אדם קדמון, במושג של צופה ומביט עד סוף כל הדורות, וההשגחה העליונה מבצעת זאת בגלל כוונה אלוקית.

תוך כדי טיולנו נכנסנו ליער, ובהיותי שקוע במה ששמעתי אודות השגחה פרטית ונרגש מרצינות ההסברה, קטפתי מבלי משים מזמן לזמן עלים מן האילנות, מוללם באצבעות ומפזרם לרוח.

האר"י הקדוש - פונה אבי אלי - אומר, שלבד זאת שכל עלה של אילן הינו בריה בעלת חיות אלקית, שהשי"ת ברא לתועלת מסויימת בכוונת הבריאה - יש גם בכל עלה ניצוץ של נשמה היורדת לעולם לשם תיקון.

ראה עד כמה "אדם מועד לעולם בין ער ובין ישן", ההבדל בין ער לישן הוא בכוחות הפנימיים של שכל ומדות. הכוחות החיצוניים ישנם גם באדם ישן, ורק הכוחות הפנימיים מטושטשים בשעת השינה, ובגלל כך, רואים בחלומות שני דברים הפכיים. בכוח הראיה ניכר אם האדם ער או ישן, אדם ישן אינו רואה, ואילו אדם ער - רואה.

ההבדל בין ער וישן מתגלה בכח הראיה. כשאדם ער הוא רואה אלוקות ואילו כשהוא ישן אינו רואה אלוקות.

ברם, אדם מועד לעולם בין ער ובין ישן. זה עתה שוחחנו בענין ההשגחה הפרטית, ומבלי משים קטפת עלה, מוללת אותו בידך, שיחקת איתו, קרעת אותו לגזרים ופזרת אותו במקומות שונים.

כיצד יכולים להיות שווה-נפש כל כך לגבי בריאתו של הקב"ה? את העלה ברא הקב"ה לשם כוונה מסויימת ויש בו חיות אלקית, יש לו גוף וחיות, ובמה ה"אני" של העלה קטן יותר מה"אני" שלך?!

אכן, ההבדל הוא גדול, העלה הוא צומח ואתה - "מדבר", ובין צומח למדבר קיים הבדל רב. ברם, יש הרי לזכור תמיד את התפקיד ואת הכוונה האלוקית שבכל דבר, התפקיד המוטל על הצומח לבצע בעולם והתפקיד המוטל על המדבר לבצע.

/ לקו"ד ח"א, ליקוט ד', סעיף ד'